صاحب امتیاز و مدیری
احمد احسان

شرائط اشترا
درسعادتده سنه‌لکی ۱۳۰ ، آلتی آیلغی ۷۵ ، اوچ آیلغی ۴۰ غروشدر پوسته ایله کوندریلورسه ولایات بدلی اخذ اولنور .

ثروت فنون

درسعادتده نسخه‌سی
۱۰۰ پاره‌در

شرائط اشترا
ولایاتده سنه‌لکی ۱۵۰ آلتی آیلغی ۸۰ غروش اولوب اوچ آیلغی یوقدر . قبره‌دن مقووا بورو ایله آلمق ایچون سنوی یکرمی غروش فضله آلنور .

پنجشنبه کونلری چیقار . منافع ملك و دولته خادم مصور عثمانلی غزته‌سی

N° : 388
Directeur-proprietaire
Ahmed IHSAN

SERVET-I-FUNOUN
JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT LE JEUDI
CONSTANTINOPLE

8me Année
BUREAUX :
78, Grand, rue de la Sublime Porte

سکزنجی سنه — اون بشنجی جلد
پنجشنبه — ٦ آغستوس سنه ١٣١٤
عدد : ٣٨٨

آلتون باشاقلی تارلاسنك بركنارینی
تزیین ایدن اغاجلرك آلتنده ، بی‌خبر ،
طالمش تخیله ؛
مسعود كویلو !.. ناصیهٔ پرغبارینی
اوقشار برانجلا كه بهیمی وخنده‌ور ،
بكزر توكله .

كل ، سوكیلم ، سنكله شو مظلم حظیره‌دن
برلحظه‌جق فرار ایده‌لم ... باق ، تفرجه
شایسته هر طرف .
« مسعود كویلولر ! » دیه اولسون ترانه‌زن
كلدكجه قارشیمزده اكینلر تموجه
پرنشئه ، پرشغف .

توفیق فكرت

MİLLİ KÜTÜPHANE-ANKARA 1946

حج یولنده

اون آلتنجی مکتوب : «رحمانیه» واپورندن.

غروب شمسدن بر ساعت اول سوئشك دوقلر ساحلنی ترك ایتدك . هوانك صیجاق، واپور پك غلبه‌لقدی ؛ اقشام اولمش ، فقط حرارت دها مندفع اولمامشدی . هرکس تعرق وازدحامدن شکایت ایدیور ، مندیللر هم سونکر ، هم یلپازه کبی قوللانیلیوردی . لیماندن خیلی آچیلدقدن صوکره قاووشدیغمز خفیف بر صبای مسا یولجیلری کوندوزکی هوای آتشینك ویردیکی عسرتلی تنفسدن آنجق قورتاره بیلدی . آرتق حرکات صدریه بر سهولت مسعودانه ایله جریان ایدیوردی ؛ آرتق سیاحلر کندیلرنده آفاق‌افولدن برذوق تماشا ایستیه‌جك قدر مساعدهٔ قوت بولیورلردی . کونش خفیف بولوطلرك تشکیل ایتدکلری جزائر سیم وصدف ، جزائر خون وذهب آره‌سنده بی‌تاب وناامید برقضازدهٔ طبیعت کبی بایغین وهمان همان حرکتسز طوریور ؛ پك بطیٔ وعادتا غیر محسوس بر سقوط اختضار آلود ایله کنار مغربه ییقلیوردی . کائناتك افقده قان آغلایان شو عظیم قلب ضیادارینی قبهٔ سما پك رقیق برکبودیٔ آرام وصفوت ایچنده لاقیدانه تماشا ایدیوردی. یولجیلرسه کونشدن ، سمادن زیاده دکزه باقیورلردی : ضیای غروب بتون سماحتیله الوان سبعه‌سنی بی‌مثال بر ایپك قالیچه طرزنده دریای راکدك سطح بی‌پایانه یایمش ، دکزه اك مشکلپسند بر مارکیزی مجبور شتاب ایده‌جك بر دیبای تیراژه فام ملاحتنی اعاره ایتمشیدی . بحر احمری ایلك کورن اسکی آدملر صویك بومنظرهٔ مغلغله‌سنه تصادف ایتسه‌یدیلر شو دکزه شبهه‌سز « بحر قزح » عنوانی دها مناسب کورر ـ لردی ... بواقالیمك صباحت افولیه‌سی نظر فریب اولدیغی قدر سریع الزوال : برقاچ دقیقه ایچنده کونش ادوار احتضارینی امرار ایدیور ، لب طبیعته صوك بوسهٔ سکوتی تودیع ایده‌رك یکی اقلیملرك تازه صباحلرینه طوغرو قوشوب کیدیور . برآز اول برعید کاه الوان حالنده کوان اطراف شیمدی مبدء لیلك حوض ابدیته دوکدیکی قطرات ظلام ایچنده آهسته آهسته غائب اولیور ، برخموشیٔ وقور هر شیئی صانکه برجوف احترامفرمود ایله احاطه ایدیوردی ، آنجق سمت رأسده برسیاهیٔ مکوکب ، آشاغیده لرزان ومبهم خطوط مضیئه‌سیله برسمای منعکس قالمشدی ...

آقشام طعامنده بتون برنجی قماره یولجیلری حاضردیلر : شورای دولت اعضای کرامندن عطوفتلو صالح رشید بك افندی حضرتلریله متعلقات نجیبه‌سندن درت ذات برای حج ینبوعه کیدیورلری ؛ بونلردن باشقه سودان سفرینه مأمور بر انکلیز ارکان حرب بیکباشیسی ایله خدیویت مصریه طوبجی قائممقاملرندن بریسی و مادموازل غرنفال همشیره‌لر یمك ماصه‌سنی اشغال ایدیورلری . یاشلری یاریم عصری کچن بوتوأم همشیره‌لر ادوار قبل الطوفان موده‌سنه موافق سرپوشلری ، انکلیز قادینلغنك مساعده ایده‌بیله‌جکی درجه فیلسوفانه قیافتلری ایله ایکی عادی میس اولمدقلرینی آکلاتیورلر ، انظار دقت وحیرتی جلب ایدیورلردی : بر درجه‌ده‌که غالبا ایکی همشیره‌یی اوزرلرنده طوپلانان عیون تجسس تعذیب ایتدی ، بوعذابدن قورتلمق ایچون کندیلرینی طاتمق ایسته‌دیلر : بوایکی همشیره برینك بیلدیکنی دیکری بیلمه‌مك شرطیله اوتوز لسانه آشنا ایمشلر ؛ هم نه‌لسانلر ! آثوری ، کلدانی ، عبرانی ، سریانیٔ قدیم ، یونانیٔ قدیم ، مصریٔ قدیم ، چینی ، هندی ، عربی ، فارسی وحتی ترکی! بونلردن باشقه بوکون اوروپاده تکلم ایدیلن بتون لسانلری‌ده بیلیورلرمش ... برحکیم مشهورك دیدیکی کبی انسانك چوق لسانلر اوکره‌نیر ، فقط یالکز برینی بیلیرکه لسان مادر زادیدر : اوتوز لسانه آشنالقدن بحث ایدن شوایکی همشیره بر مستثنی کبی اوقاعدهٔ حکمتی تحکیم ایتمیورلردی ؛ طعام اثناسنده انکلیزجه‌دن باشقه فرانسزجه وترکجه‌سویلدیلر ، فرانسزجه‌لرینی آکلامق ایچون بتون قوای دقتمزی صرفه مجبور اولیور وآنجق اعانهٔ سیاق وسباق ایله مجرای مکالمه‌یی تعقیب ایده بیلیوردق .. ترکجه‌لرینی آکلامق ایسه هیچ ممکن اولمدی ، ترکجه ظن ایده‌رك میرلدادقلری شی بزم لسانمزه اوقدر آز بکزییوردی‌که بتدای امرده آثوری یاخود کلدانی سویلیورلر ظن اولوندی . بویله یکرمی اوتوز لسانه واقف ، مستثنی مخلوقلره تصادف ایتدکجه خاطرمه قاردینال متزوفانتی کلیر : معلومدرکه صوك زمانلرده وفات ایدن بومشهور قاردینال سویلمك ، اوقومق ، یازمق شرطیله سکسان ایکی لسانه — اوت ، سکسان ایکی لسانه !— آشنا اولدیغی ایچون واتیقان ترجمانلغی ایفا ایدردی ؛ بو اعجوبهٔ هزارلسانی زیارت مقصدیله علمای جهاندن پك چوغی ومایه قوشارلردی ، فقط غربی شوکه تقدیر وحیرتله عودت ایدنلر پك نادر بولنوردی ، حتی قاردینالی کورن بر المان فیلسوفی حکایهٔ ملاقاتنده : « اوت سکسان ایکی لسانی سویلیور ، فقط طبق بر پاپاغان کبی ... تکلمه مقتدر ، فقط مصاحبه‌دن عاجز . قولاغندن کیرن کلمه‌لره دوداغندن جواب چیقیور ، ایشته بوقدر ! عوامل ادراکیه‌سی بخار الفاظ ایله متحرك بربیروح ومنفعل ماکنه کبی ایشلیور ؛ بتون مغزی بیوك برمحفظهٔ کلمات حالنه کلمش ، ملکات سائرهٔ فکریه‌سی قورومش ، سونمش . بر پیانو فلان وفلان پرده‌لرینه تماس ایدیلنجه فلان وفلان سسلری ویردیکی کبی قاردینال‌ده فلان وفلان کلمه‌لری ایشیدنجه فلان وفلان کلمه‌لرله مقابله ایدیوردی ...» دیمشدی . فی الحقیقه دماغ بشر یالکز برلسانه بیله عسرتله تحمل ایدر ؛ چونکه لسان برمزیت موهوبه دکل برملکهٔ مکسوبه‌در ؛ فرد بشر طبیعی اوله‌رق ناطق دکلدر ؛ هیأت بشریه افرادینی تعلیم وتربیه ایله جبراً انطاق ایدر . بوجهتله سکسان ایکی لسان آلتنده قالان بر دماغك خردخاش اولمسی پك ضروریدر .

یمکدن صوکره کوکرته‌ده یاصلانمش سیغاره‌مك منبه دومانی تنفس ایدیوردم : فکرم سیغاره‌مدن چیقان دومانك حلزون راجمنی تعقیب ایله قطعهٔ مصریه‌یه طوغرو عودت ایدیوردی ؛ برقاچ کون بر روح بختیار کبی شوق وسرور ایله اوزرنده پویان اولدیغم اوارض نفیس بتون سکنه‌سی بتون حیاتی ، بتون تاریخی ایله پیشکاه دماغمده کشاده قالدی : آه ، بولوحهٔ عظیمه هانکی نقطهٔ نظردن شایان تماشا دکلدی ؟ تاریخ ترقینك مقدمهٔ ضروریه‌سنی تشکیل ایدن ایلك ظنون واعتقادات بورادن چیقمش .. ایلك اباطیل ایله فکرك ایلك اضطرابات شك و ترددی بوراده ترجمه ایدلمش .. وجود روح ، لطافت روح ، بقای روح فکرلری بوراده طوغمش ایدی ؛ آسیادن کچن برفرقهٔ مهاجره طرفندن عشائر متشتتهٔ ابتدائیه آفریقانك قعر مرکزینه وباخصوص سودان جهتلرینه طوغرو سورولدکدن صوکره نشو ونمایه باشلایان مدنیت مصریه ایلك دور اوهام وخرافاتی تأسیس ایتدی ، ایلك مهد اباطیل قطعهٔ مصریه اولدی ؛ فقط بونکله قالمدی؛ صره‌سیله مهد صنایع ، مهد فنون ، مهد فلسفه ونهایت اون‌طقوزنجی عصر میلادیده مهد ثروت اولدی .. اوت ، مهد ثروت ! بر زمان اسکندریه‌یه تحصیل علوم ایچون کلنیردی ، برزمانده کسب ثروت مقصدیله شتاب ایدلدی . هله شو بری حکایه‌سنی دیکلیکز :

علی التقریب آلتمش سنه اول یانی آنطونیادی اسمنده اون درت یاشنده برچوجوق لمنی آطه‌سنده اقامت ایدن والده‌سنك اللرینی اوپیور ، اسکندریه‌یه کیدوب چالیشمق ایچون استیذان ایدیور ، یالواریور ، آغلایوردی . احتمال که خانهٔ مادردن قاچمق ایستین بوسرسریٔ نورسیده‌نك قلب تحسر خواهی ایله والدهٔ مشفقه‌نك روح مرحمت پناهنده شایان تصویر وتحلیل نکات حسیه واردر ؛ باخصوص که والده پك فقیر ، چوجوق پك مائل احتراص ایدی . فقط بن حکایه‌یی چابوق بیتیرمك ایستیورم : چوجوغك ایلك تضرعاتی رده مقتدر ایکن تهدید واصرار شکلنی آلان صوك رجالرینی آرتق والده قبوله مجبور اولور ؛ چوجوق آرتق ارض مصره کیده‌جك برسفینه‌نك لیمانه کیرمسنه منتظر قالیر . برکون بیاض یلکنلری سیاه توزه بورونمش برکومورکمیسی لیمانه اوکنده طورور ، آفریقا ساحلنه وارمق ایچون باد مناسب بکلر . اوهفته ظرفنده پك کوزل بر هوا ایله اسکندریه‌یه متوجهاً لیمانی ترك ایدن بوکمی ایچنده کنج یانی انطونیادی سالخورده برملاح کبی باشدن باشه قوشیور ، یلکنلری آچیور ، خالاطلری طوپلایوردی؛ برساعت اول ایکی بوسهٔ وداع آره‌سنده والده‌سی بوچوجوغه بتون ثروتی اوله‌رق اون‌دانه باقیر غروش تودیع ایده‌بیلمشدی...

یانی انطونیادی اللی سنه قطعهٔ مصریه‌ده نه ایله مشغول اولدی ؟ بونی ، باخصوص انطونیادی‌یه نسبت قرابتی اولانلر ، برآغیر سنك سکوت آلتنده مصرانه مدفون براقمق ایستیورلر . هرکسجه شوراسی معلوم‌که وفات ایتدیکی زمان یانی انطونیادی ایکی میلیون لیرالق برثروت ترك ایتمشدی وآرتق یانی انطونیادی دکل میستر جون اندونیادس تسمیه اولنیوردی . جبنده اون‌دانه باقیر غروشله مملکتندن چیقان دربدر چوجوق مصر بانقه‌لرینه محور حرکت اولمش ، اسکندریه‌نك اك نفیس باغچه‌سنی اله کچیرمش ، دوقلرك ، پرنسلرك آماج غبطه‌سی کسیلمشدی ...

بوپری حکایه‌سی اسکندریه‌ده عادی بر وقعه کبی جریان ایتدی ، هم‌ده میستر جون اندونیادس تك ، بی نظیر بر بختیار دکلدر : آوه‌روف ، زاردوزاکی ، صورصوق ، هپ جوار نیلده احراز یسار ایتدیلر .

کیجه ، سیاه ومظلم برکیجه بتون بتون حلول ایتمشدی ؛ ظلمت عمومیه‌یه یالکز اجرام سماویه نحیف ولرزان بر طبقه غبار منور دوکیوردی ؛ زیرمزده دکز صانکه برلیل مذاب ، اطرافمزده هوا صانکه بر بخار ظلمت ایدی . المده‌کی سیغاره بقیه‌سی آتشی ایله برلکده برقوس شراره چیزه‌رك دکزه دوشدی . هوای بحری‌یی طولدوران ذرات رطوبت رقیق بر یاغمور صورتنده تکاثف ایدیوردی ؛ قماره‌مه چکیلمك لازم کلدی ...

ایکنجی کون :

بوصباح واپورك وقفهٔ ناکهانیسیله اویاندم . بوواپورلرده غیر منتظر بر توقفك قلبه القا ایتدیکی شدت خلجانی تعریف ایتمك قولای دکلدر ؛ یالکز تصور ایدلملی که شاب دکزنده سیاحت ایدیوردق ، بغتةً واپورمزك قعرینه تصادف ایدن برشاب کتله‌سی بزی محو ایده‌بیلیردی . بوغریب دکزك هرطرفنده نامتناهی حیوانجقلر بوشاب کتله‌لرینی ، بودامکاه بی‌امانی تنظیم وانشا ایله مشغول ؛ هرسنه یکی شابلر کشف اولونیور ؛ هربیکی شاب آنجق بر بیوك سفینه ایله برکمی طولوسی نفوس بشریه بهاسنه خریطه‌لره کچه‌بیلیور . هر خطوه‌ده بوتهلکه‌لی جزائر تحت البحردن بری اوزرنده تهلکه‌لی بر روبنصونلغه دوشمك احتمالز وار ، شئون بحریه ایچون عادی براستطراد بیله تشکیل ایده‌مین بو احتمال هرسیاحك قلبنده هردقیقه تتریور ... واپورك سکتهٔ ناکهانیسی روحمده ترهین احتمال مهلکی شدتله ایقاظ ایتدی : بر آن ایچنده نظرکاهمده صانکه هیچ برشی قالمدی : آنجق برحیاتم واردی ، برده اوکا صارلمق ، اوندن آیرلمامق ایسته‌ین بن ؛ مدهش برجوف بی‌حدود ایچنده قالمش کبی اولدم ؛ بتون عمر کذشته‌م ، بتون خیالات وخاطراتم ، بتون سودکلرم ، هرشی نهایتسز برکرداب نسیانك قعر نامرئیسنده صانکه نهان اولدیلر . خردسوز برشعر ممات ایچنده موجودیت متزلزله‌مك انین وداعنی ایشیتدم . حکیم شهیر اسپنوزا « هرموجود وارلغنده دائم اولمق ایستر » دییور ، بوعلم الحیاة ضرب مثلنك حقیقته موافقتنی تجربهٔ شخصیه‌مله تصدیق ایتدم . شبهه‌سز اوکون دنیانك اك بختیاری بن دکلدم ،

[پرنس بیسمارقك صوك رسملرندن]

فقط صاندم که قورتوله‌مازسه‌م الك بدبختی بن اوله‌جغم ... حب حیاتمك بیلمم نصل برغلیان عقورانه‌سیله کوکرته‌یه صچرادم : اوخ ، بوحیرت لذیذه ! خایر ، هیچ بر تهلکه یوقدی . هرکس مخمور وساکن ، دکز راکد وخواب آلود ایدی ؛ مقوس برلیمانك منظرهٔ سحریه‌سی قارشیسنده ، لطیف بر صباحك سنبلی سمای آلتنده آرامکزین ایدك . اوزمان براز اولکی مصارعهٔ صمیمیه اثناسنده کریلان اجهزهٔ عصبیه‌مه بر رخاوت آیه عارض اولدی ، محلسوز بر تعب عضلی حسی ایله کوکرته اوستنده‌کی قاپایه‌یه چوکدم ، کندی کندیمه صوریوردم : « بوراسی نره‌سی ، بوراده نیچون طوردق ؟ »

هرشی آکلاشیلدی : تیه بنی اسرائیل حذاسنده ، جبل طورپیشگاهنده ایمشز ؛ غرنفال همشیره‌لر اوتوز ایرا مقابلنده واپورك خط سیاحتنی تعدیل ایتدیرمشلر ، شیمدی بورایه چیقه‌جقلرمش . عظیم بر رعشهٔ تهلکه‌دن صوکره ایلك دین سماوینك منزل مقدسی ، هدایت انسانیتك درکاه اولینی اوکنده دیکلنمك ! الیاف عصبیه مقرون رخاوت اولدقچه اجزای دماغیه‌م پیش نکاهمده‌کی جبل مبارکه متعلق خاطراتی احیا ایدییوردی : اکرچه نه صحرای تیه کورونیور ، نه اوصحراده قوم بنی اسرائیلی قرق سنه بسله‌ین قدرت حلواسی یاغیور ، نه‌ده سلوی قوشلری اوچیوردی ؛ بالعکس سما بوش ، آفاق پك راکد طورویوردی ؛ فقط خیال برحمله‌ده بتون تقویم اعصاری چوریبور ، سمت اریحایه کلمك نیتنده ایکن ظلمهٔ عمالقه‌دن قورقه‌رق وادئ تیهده قالان اولاد اسرائیله‌یی بولیور ، صوکره جناب کلیم علیه السلامك شاهقهٔ طورده کچیردیکی قرق کونلك نور طاعتی واو مدت ظرفنده سمع موسایه کلن : « لن ترانی ! » ندای نسیان ناپذیریله پیش چشم نبوتنده سوزان ودرخشان بر بیوك حزمهٔ خس حالنده اشراق ایدن دیدار باکمالی وجدانی برلرزهٔ ابتهال وخضوع ایله دوشونیور ، حضرت موسی علیه السلام ذروهٔ سیناده مظهر شرف رؤیت اولورکن آشاغیده ، ساحهٔ تیهده جبابرهٔ بنی اسرائیلك مصردن چالدقلری حلیاتی اصاغه صورتیله سامرئ بدسکالك میدانه چیقاردیغی « کاو زرین » ی ، بوکا پرستش صورتیله اهل اسرائیلك دوشدیکی ورطهٔ شناعتی ، ونهایت ضیای حقك بر سعادت قلبیه کبی چشمه‌سار مروت الٰهیه‌دن فیضانی تحمیدات فائقه ایله درپیش ایدییور .. روح ، قارشیسنده سیاه وصامت طوران کوه بالادن بر نوازش هدایت بکلر کبی قرین وجد وترقب قالیور ... طورسینا ، اوخ ، حوالئ لطیفهٔ مصریه‌ده کشت وگذار ایدنلر ایچون نه‌موافق آرامکاه !.. تاریخ ، جغرافیا ، هر شی بوشبه جزیره ایله مصری ربط ایتمیورمی ؟ مصریلرك اجداد ابتدائیه‌سی بورادن کچمه‌یلرمی ؟ سویش قانالی بو روابطی نه فك ایده‌بیلیر ، نه اونوتدوره بیلیر . قاهره‌یی ، اسکندریه‌یی کوردکدن صوکره طورسینایی کورمکسزین کچمك سیاحتنامه‌مده پك حس اولنه‌جق بر بوشلق براقه‌بیلیردی ، قلباً : « غرنفال همشیره‌لره تشکر ایتملی‌یم ! » دیدم . وفی الحقیقه براز صوکره یکی بر کسوهٔ خریمانه ایچنده کوکرته‌یه چیقان همشیره‌لره تشکر ایدییوردم ؛ بو تشکر بهانه‌سیله آچیلان اوزونجه بر مصاحبه اثناسنده خبر آلدم که بو عالم توأملر برقاچ آی اول طور سینا کتبخانه‌سنده حضرت عیسی علیه السلامك شیمدی‌یه قدر مورخینك هیچ بحث ایتمدکلری اقوال شریفه وحکمیات جلیله‌سی ایله مزین بر کتاب کشف ایتمشلر ،

[۱۸۷۰ ده پرنس بیسمارق]

لسان آتوری ایله محرر اولان بو نادرهٔ نفیسه‌یی همشیره‌لردن بری انکلیزجه‌یه ترجمه ایتمش ؛ بومجلهٔ منیفه‌نك محتویات حکمیه‌سی حقیقهً عمیق ونفیس ایمش ، بو جهتله انکلتره‌ده فوق العاده جالب انظار اعتنا اولمش . ایکی همشیره ینه یکی بر دفینهٔ حکمت آرامق داعیهٔ حسنه‌سیله طورسینایه چیقه‌جقلر ، کتبخانهٔ قدیمی تفتیش ایده‌جکلرمش . لسان آتوریدن ترجمه ایتدکلری مجموعهٔ حکمیه‌نك جناب یسوع علیه السلامه نسبتی حقنده کوستردیکم علائم تردده قارشی ایکی میس رقابتکارانه برغیرتله تخمینلرنده‌کی اصابتی اثباته چالیشدیلر ، طولو کبی ادلهٔ تاریخیه یاغدیرییورلردی ، فقط طوغروسی بکا بو دلیللرك — بلکه‌ده جهلمدندر — بری دیکرندن سخیف کورونیوردی . بتون بر ردیهٔ ضمنیه اولمق اوزره دیدم‌که :

— شو کشف مهمکز خاطرمه بر وقعهٔ مماثله‌یی دعوت ایتدی ، مساعده ایدرسه‌کز حکایه ایده‌یم : آینه‌روز کتبخانه‌سنده عصرلردنبری کمال اعتنا ایله محافظه اولنان بر کتاب واردی ، بیلمم هانکی لسان قدیم ایله یازلدیغی ایچون بو کتابك محتویاتی هیچ بر پاپاس اوقویه‌مامش ، آکلایه‌مامشدی ؛ معمافیه بتون مناستر هیئتی کندی سلفلرندن منتقل بر قوله تبعاً بوکتاب مستطابك قدسیت وعلویتنه اعلان ایمان ایدییور ، کتابی کمال حرمتله صاقلیور ، کتاب مناستری زیارته کلنلردن آنجق بر صنف ممتازه ارائه اولونیوردی . روایت اسلافه نظراً بو کتاب مجلده — حاشا ثم حاشا — حقیت خرستیانیتی غیر قابل رد واعتراض بر صورتده اثبات ایده‌جك ادلهٔ واضحه موجود ایمش ، بوکتابك ترجمه‌سی خرستیانلغك بادئ حیات وسعادتی اوله‌جقمش ، کتاب سماوئ حقیقی بو ایمش ؛ آه ، برکره متنی معلوم اولسه ایمش ، فقط انسانیت تمامیله کسب صلاح ایتمدکچه بومیسر اوله‌میه‌جقمش . ایشته بوکتاب ذی‌نقاب شو اعتقادات ایله محاط وموقرکن بر کون مناستری زیارته کلنلر آره‌سنده بر سوریه‌لی پاپاس بولندی‌که السنهٔ قدیمه‌یه وقوف ایله معروف ایدی ؛ مناسترك کتبخانه‌سنی تدقیقه باشلادی ، مجهول ونادر بر اثره تصادف ایده‌میوردی ؛ برکون اثنای طعامده مناستر ارکان مهمه‌سنه قارشی کتبخانه‌نك فقرندن شکایت ایتدی . او زمان ارکان کنیسا بر تبسم تهکمله یکدیکرینه باقشدیلر ، بو انظار غالبانه : «اوکتاب ، آه ، شوبدلاونی کورسه ..» دیمك ایستیوردی ؛ یمکدن صوکره مهمان فاضلك بوشرفه نائل اوله‌جغنی تبشیر ایتدیلر . مسافر تحریر دها ایلك نظرده بونك آتوریجه یازلمش بر اثر مقدس اولدیغنی آکلادی وترجمه‌سنی وعد ایتدی ؛ بو وعد نامنتظر بارقهٔ صیف سرعتی ، مژدهٔ عید خنده‌سی ایله بتون مناستری طولاشدی : او کیجه مسافرك اوطه‌سنده‌کی قندیل ضیاسی سونمدی ، فقط ایرتسی صباح مترجمك دیدهٔ تعبناکنده سرور مأمولدن هیچ بر اثر کوروله‌مدی ، بالعکس پاپاس افندی کمال یأس ایله باشنی صاللیوردی ؛ نهایت بو معمای اضطرابی اورته‌یه دوکدی : اوکتاب محفوظ ، اودفینهٔ حقیقت لسان آتوری‌یه ترجمه ایدلمش بر قرآن کریم نسخه‌سی ایمش !..

سامعه‌لرم هم متبسم نزاکت ، هم لال تأثر قالدیلر ؛ چیقمق اوزره حاضرلانان صندیقلرینه طوغرو کیدرکن مقام وداعده اللرینی اوزاندیلر ؛ بردانه‌سی دیدی‌که :

— معمافیه بز حقایق حکمیهٔ خرستیانیه تحریسنه کیدییورز .

بن‌ده قلباً :

— دیوژه‌نك فنارله انسان تحریسنه کیتدیکی کبی ...

جوابنی ویردم .

جناب شهاب الدین

مصاحبهٔ فنیه

بر بیطرك فکری ـ طبابت بیطریه‌نك اهمیتی ـ ورم ـ ورمك سرایتی ـ انسانیتك بو یوزدن اوغرادیغی رخنه ـ انسانلر وطاوقلر ـ انسانده‌کی سل الرئه ایله طیورده‌کنك فرقی ـ باسیللرده عدم مشابهت ـ فکرلرده اختلاف ـ تجربه‌لر وحکم قطعی ـ دنیایی ترس کورمك ـ دوقتور استراتون دنیایی ترس کورمکه آلشمش ـ عضو بصر ـ کیفیت رؤیت ـ دماغده مطاوعت کامله .

دنیاده اك قیمتدار خزینه‌نك خزینهٔ صحت اولدیغنده عموم فکراً متفقدر . صحت وعافیتك قدر وقیمتنی هرکس بیلدیکی حالده غریبدرکه محافظه‌سی یولنده مسامحه‌کار اولانلر ، ولوکه جهالت وعدم تدبیرسائقه‌سیله اولسون صحتنی رخنه‌دار ایدنلر ، وجودلرینی دشمن بشریت اولان امراض مهلکه‌یه لاقیدانه برصورتده معروض قیلانلر بك چوقدر . صحت وعافیتك محافظه‌سی ایچون فنون طبیه‌نك معاونتنه احتیاجدن وارسته اوله‌میز . صحتك قیمتی ایله برابر طبك اهمیتی علم ابدانك علم ادیانه تقدیم اولنمسیله ، طبیب اولمیان یرده اقامته جواز ویرلممسیله‌ده مبرهندر .

برمرضی مسامحه ایله دعوت ایده‌رك بونك پنچهٔ قهرندن قورتلمق ایچون طبدن وطبیبدن استعانه ایده‌جك ، کونلرجه ، آیلرجه زبون ومضطرب قاله‌جق یرده صحتی محافظه وامراضدن توقی ایچون ینه علم طبك معاونت وتدقیقاتیله تدوین ایدلمش اولان قواعد حفظ صحته تماماً رعایت ایتمك دها معقول دکلیدر ؟

حفظ صحت بوکون غایت مهم وغایت واسع برفندر . بونك تعمیمی الزمدر . بو نقطه‌یی درپیش ایدنلر حفظ صحت قواعدینك مکاتب ابتدائیه‌ده‌بیله ارائه وتدریسی یولنه کیتمشلردر . نه‌چاره‌که قواعد صحیه‌نك فائده‌سی تدریس وتعلمده دکل ، بوقواعده تطبیق حرکت ایتمکده‌در .

طبابتده یکی یکی کشفلر ، تجربه‌لر ، تدقیقلر میدانه کلدکجه ، ماهیت امراض لایقیله آکلاشلدقجه قواعد صحیه‌ده تکمل ایتمکده‌در . امراض ساریه ومهلکه‌دن اکثرینك میقروب اثری اولدیغی اکلاشلدقدن وضاد تعفن اصولی ، یعنی طفیلات مرضیه‌نك صورت اهلاکی وبونلرك مضرتندن توقی چاره‌سی بولندقدن صکره حفظ صحت بشریه‌نك مهم بردورهٔ ترقی‌یه داخل اولدیغی شبهه‌سزدر .

علم طب ، عمومی برنظرله باقلسه ، علوم طبیعیه‌نك برشعبه‌سیدر . فنون بیطریه‌ده بویله . فقط یقین زمانه قدر بزده بیطرلغه لزومی درجه‌سنده اهمیت ویرلمه‌مشدر . حالبوکه بیطرلق بتون سلسلهٔ حیواناته وبو میانده انسانه‌ده شامل برشعبهٔ معلومات اولمقله علم طبدن زیاده ساحه‌سی واسعدر . فنون بیطریه تدقیقات اخیره‌سیله بشریته بر چوق جهتله نافع اولدیغنی اثبات ایتمشدر . برمملکتده ، باخصوص ممالك شاهانه کبی وسائط ثروتنك اك مهمی زراعت اولان بر یرده فنون بیطریه سایه‌سنده زراعتك ترقیسیله تزیید ثروت عمومیه تأمین اولنه‌بیلیر . بوندن بشقه حیوانات اهلیه ایله انسانلر آره‌سنده صورت دائمه‌ده اختلاط وقوعندن طولایی بعض امراضك انتقالنده بونلرك واسطه اولدیغنی فنون بیطریه اثبات واظهار ایدوب حفظ صحت عمومیه‌جه برخطوه دها آتلمسنه سبب اولیور .

وباء بقری کبی مدهش برخسته‌لق بر قضانك وسائط زراعیه‌سنی محو ایدیور . ارباب زراعت بو یوزدن دوچار سفالت اولیور . بونك رفعی چاره‌سنی بولمق بیطرلغه عائددر .

صرف واستهلاك اولنان اتلرك ، قوللانیلان حیوانلرك مریض اولمسی انسانلر اوزرنده اونولماز یاره‌لرك آچلمسنه سببیت ویریور . بوندن توقی ایتمه‌نك یولنی اوکرته‌جك اولان بیطرلقدر .

مملکتمزده صوك سنه‌لرده بیطرلق خیلی ترقی ایتدیکی کبی ضابطهٔ بیطریه ایله بیطرلغك حفظ صحت عمومیه‌یه ، تزیید ثروت ملیه‌یه طوغریدن طوغری‌یه تعلق ایدن جهتلرنده طرف حکومتدن بك چوق همت بذل ایدلدی ، یکی یکی تعلیمات قلمه آلندی . حفظ صحت حیوانیه قومیسیونك وظائفی توسیع اولندی ... شایان تشکردر .

بیطرلغك صحت عمومیه‌یه خدمتی هرکون یکی بر تجربه ایله تظاهر ایتمکده‌در . بو تجربه‌لردن برینی اعز رفقادن ، مملکتمزك مقتدر بیطرلرندن برذات ــ اهمیت مسئله‌یه بناءً ــ سوقاقده تصادفمزده ، ایاق اوستنده تفصیل ایتمك استدی . نظر دقتمی جلب ایتدی ، بنی فضله ایضاحات طلبی ایچون رجایه مجبور ایلدی . بوذات دیور ایدی که :

ــ عزیزم ، بوهفته‌کی برمجموعهٔ بیطریه‌ده اوقودم : طاوقلرده‌کی ورم ایله انسانده‌کی ورمك آره‌سنده فرق اولمدیغی آرتق تظاهر ایتدی . باسیللرك بری برینه عدم مشابهتی دائرهٔ محیطه‌نك تأثیریله حاصل اولان تبدلدن نشأت ایدیور . آرتق طاووقلردن‌ده انسانلره ورمك سرایت ایده‌جکنه شبهه قالمدی .

ــ آرتق طاووق قیزارتمه‌سنی آغز طادیله ییه‌میه‌جکز ، اویله‌می ؟

ــ اویله یا ! باخصوص طاووقده‌کی باسیللر برقاچ درجه فضله حرارته متحملدرلر . عادی برکباب ایدلمکله اتلافلری شبهه‌لیدر .

ــ قانلی قانلی بیفتکلر ، قوتلتلر ، فیله‌لرده برزمانلر جلب ایتدیکی اشتهایی شمدی جلب ایده‌میور ، صانیرم . چیك ، قانلی قالان اتده ــ اکر وارایسه ــ تخم مرض‌ده قوت وشدتیله قالیر . کوزملم الاتورقه یمکلر . طاووق یخنیسی ، ات ازیلنجه‌یه قدر قاینار . طاس کبابنده پارچه‌لر لیمه لیمه اولور . بونلره دیه‌جککز یوق یا !

ــ حقك وار .

بیطر ارقداشمز بزه « حقك وار » دیوردی . فقط کندینك‌ده حقی‌وار ، بحث ایتدیکی مسئله مهم وتشریحه دکر ایدی . دکل یالکز فنون بیطریه‌یه عائد مجموعه‌لر فرانسه اوراق یومیه‌سندن بیله بوهفته طاووق ورمی ایله انسان ورمنك مقایسه‌سنه ، برندن

دیکرینه قلب وسرایته دائر برطاقم مقاله‌لر کورلدی . مسئله‌یی ایضاح ایده‌لم :

متورم انسانلردن آلنه‌رق اوره‌تیلن باسیللرله سل الرئه‌یه طوتلمش طاووقلردن آلنه‌رق اوره‌تلمش اولان باسیللر بری برینه بکزه‌میور . اوره‌ین باسیل کومه‌سنك منظره‌سی بشقه . درجهٔ حرارته مقاومتلرنده‌ده فرق وار . انسان باسیلی قرق ایکی درجه‌دن زیاده‌یه تحمل ایده‌میور . طاووق باسیلی ایسه قرق اوچه ، قرق درده قدر طایانیور . اعراضی‌ده انسانده وطاووقده بری برینه بکزه‌میور . اشته بواختلاف منظر ، اختلاف ارایی انتاج ایتمش ایدی . بعض ارباب فن ایکی باسیلی برعد ایتدی ، برطاقمی آیری آیری فرض ایلدی . بوخصوصده ارباب فن آره‌سنده اختلاف افکارك بیوك اهمیتی وار . زخلك خلقه‌سی حقنده‌کی فرضیاته بکزه‌مز . چونکه برنجی فرقه‌نك رأینجه « مادامکه میقروبك جوهری بردر . انسانلردن صنف طیوره ، صنف طیوردن انسانلره ورمك سرایتی قابلدر . » دیکر فرقه‌یه کوره « میقروبك جوهری بردکلدر . سرایت مرض‌ده محتمل دکلدر . »

اشته برچوق سنه‌لردن بری بونقطه حقنده اتفاق حاصل اوله‌مامش وطاووقدن انسانه ورمك کچمسی مشکوك قالمش ایدی .

موسیو نوقار اسمنده برصاحب تدقیق مسئله‌یی قطعیاً حل ایچون اوغراشمش وقناعت ویره‌جك صورتده حلده موفق اولمشدر . نوقارك تدقیقاتی انساندن طاووغه ، طاووقدن انسانه ورمك سرایت ایده‌بیله‌جکی نتیجه‌سنی ویریور .

آتلرده صنعی اوله‌رق یعنی باسیل زرق ایده‌رك ورم حاصل ایتمك مشکلدر . فقط حاصل اولانلرده ایکی صورت واردر . موسیو نوقار بوکا دقت ایتمش ، آتلرده ورم کاه طوغریدن طوغری‌یه رئه‌لرده ، کاه امعاده حاصل اولور . آتلرك آق جکرلرنده‌کی ورمك باسیللری انسان باسیللرینه ، امعاسنده‌کی ورمك باسیللری‌ده طاووق باسیللرینه بکزیور . عین طفیلات موقعه کوره تبدیل شکل وماهیت ایدر کبی کورونیور . تدقیق وتجربه ایچون بوبرنقطهٔ حرکتدر . نوقار بودقتی اوزرینه برتجربه اجرا ایتمشدر . انساندن آلدیغی ورم باسیللرینی « قولودیون » ایله محاط برکیسه‌جك ایچنده حبس ایدوب بونی‌ده برقاچ طاووغك بدننه ادخال ایتمش . قولودیونك غریب برخاصه‌سی وار . بونك ایچندن میقروبلر چیقه‌مز . فقط میقروبلری بسلیه‌جك اولان عصاره ومایعات عضویه بورادن ایچری کیره بیلیر . طاووغك بدننده برمدت بومیقروبلر قالمش ، اوره‌مش ، یاشامش ؛ طاووق بالاخره کسیلمش و برقاچ آی بوراده تبدیل هوا ایدن میقروبلر میدانه چیقاریلوب معاینه ایدلمش . اصلا انسان باسیللری اولان بوطفیلات عینله طیوره مخصوص باسیللرك شکل ومنظره‌سنده وطبیعتنده کورلمش . بوحالده طاووغك بدنی داخلنده ، صورت معیشتنه کوره انسانده‌کی ورم باسیللرینك تبدیل شکل ایتدیکنده وصورتا بری‌برندن آیری غیری کوریلن هر ایکی طاقم باسیلك حقیقتده برجوهرده بر مضرتده اولدقلرنده ، عین تهلکه‌یی دعوت ایتدکلرنده شبهه قالمامشدر . ینه بوذات مشاهده‌سنه استناداً دیورکه : برکومسده بولنان طاووقلره برمتورم باقیوردی ، بونلری سویوردی . طاووقلرده ابتدا هیچ برعلامت مرض کورلمدیکی حالده متورم افرازاته ، افرازاتی طاووقلرك کزدیکی یرلره آتمغه باشلاینجه طاووقلردن برچوغی ورمه طوتلمشلردر .

ایواه‌که عکس قضیه‌ده صحیحدر ، یعنی تورم ایتمش واپی پیشمه‌مش طاووق اتی ینکله انسان بومرض مدهشه دوچار اولمق تهلکه‌سنه معروضدر .

***

انسانده‌کی ورم باسیلی ایله طاووقده‌کی ورم باسیلنك بری برینك عینی یاخود غیری اولدیغی فرق وتمییزده اتحاد ایده‌مین ارباب فن علی الاطلاق فرق وتمییز اشیاده ، مشاهدهٔ کائناتده بیله ائتلاف افکار حاصل ایده‌مه‌مشلردر .

کائناتی کوریورز ؟ فقط نصل ؟ کیفیت رؤیت نه‌صورتده‌در . عضو بصرك یاپلشنه کوره اشیانك خیالی نه‌یولده دماغمزه نقل ونقش اولنیور ؟.. اشته بوخصوصده بر چوق فرضیات میدانه قونلمش ، بونلرده بری برینه بکزه‌مه‌مکده بولنمشدر .

کوزمزده بر دوربین جامی وار . بوکا « عدسهٔ عین » دیرز . بونکله اشیای خاجیه‌نك عکسی کوزمزك ایچنه کیرر ، برکوچوك لوحه‌یه شکل کائنات مرتسم اولور . بولوحه‌یه‌ده « شبکهٔ عین » اسمنی ویررز .

عدسهٔ عین طاغنیق ضیا تللرینی بریره طوپلار ، اشیانك خیالی کوچولتیر . کوزمزه بوخیالاتی احاطه ایچون قدرت ویرر . فقط بو عدسه‌دن کچن شکل وصورت شبکه‌یه ترس اوله‌رق انعکاس ایدر . اوحالده دنیاده‌کی بتون اشیانك خیالی کوزمزك ایچنه ترس اوله‌رق کیریورده بز نصل طوغری کوریورز ؟ برطاقمی دیرلرکه دنیایی بز ترس کوریرز . کوچك یاشدن بری آلیشیرز . بزه اشیا طوغری کورینور . حالبوکه حقیقت اشیا انظار بشرده رونما اولدیغی شکل وصورتك عکسی وضدیدر .

برطاقمی‌ده دیرلرکه : خایر ، بویله دکل . عدسهٔ عینیه‌دن کچه‌رك فی الحقیقه شبکه اوزرینه خیال معکوس اوله‌رق چیقار . فقط ایشك ایچنه دماغ دنیان برمجمع مدرك کیرنجه هرترسلکی دوزلتیر . دماغدن شبکهٔ عینیه‌یه منتهی ووظیفهٔ رؤیته مؤکل اولان اعصاب تلسقوبجیلری ، تلفونجیلری متحیر ایده‌جك صورتده بوخیال معکوسی دماغه کوتوررکن استقامته وانتظامه کتیریر .

قالیفورنیا دارالفنونی معلملرندن دوقتور استراتون کیفیت رؤیتی تدقیق ، بادئ اختلاف اولان شو نقطه‌یی ایضاح ایچون برتجربه اجراسنی دوشونمش . برهفته مدتله کوزلرینه اطرافی قپالی ، اشیایی معکوس کوستره‌جك برعدسه ایله مجهز بر دوربین طاقوب کزمك ایسته‌مش ، وتصورینی موقع اجرایه قویمشدر .

[پرنس بیسمارق عائله‌سی]

دوقتور استراتون بودور یعنی بشقه طرفدن ضیا كیرمیه‌جك صورتده كوزلرینه باغلاینجه دنیایی ترس كورمكه باشلامشدر: اوطه‌سنك زمینی طاوان ، طاوانی زمین اولمش ، انسانلری باش آشاغی طاوانده یورویِن جانبازلر كبی كورمش... بوتجربه‌نك اجراسنه باشلادیغی كونلر دوقتور استراتون غایتله معذب اولمشدر .

كوزلری بتون اشیایی معكوس برحالده محدود بر دائره داخلنده كوردیكی ایچون پك زیاده‌یورلمش واعصاب‌عینیه‌نك‌یورغونلغی كندیسنده فنا برباش اغریسی تولیداتمشدر. باشی دونمش ، معده‌سی بولانمش ، كائناتده كندینی تكرلنمش كبی كورمش ، فقط دوقتور استراتون ثبات كوسترمش... صندالیه‌یه اوطورمق استركن یووارلانمش . صاغه كیده‌یم دیركن صوله كیده‌رك اوته‌یه بری‌یه چارپمش ... ینه ثبات ایتمش .

دنیایه ترس باقالك بوقدر اولسون بلایه اوغرامسی طبیعی ... فقط بر هفته صكره دوقتور استراتون بو معكوسیت كائنات ایله او درجه الفت كسب ایتمش كه آرتق بلابروا كزوب یورومكه ، حتی كوزنده اطرافی قبالی دوربین‌ایله دارالفنونه كیده‌رك درس ویرمكه بیله قادر اولمش . نهایت كوزلرنی آچوب بوكهنه دنیایه ینه اسكیسی كبی باقمش . فقط نه هرج ومرج ! برهفته ایچنده آلشدیغی منظرهٔ معكوسه بردن دوزلنجه دوقتورك دماغنده‌كی خیالات قارمه قاریشق اولمش . باشی دونمش ، بایغینلق حس ایتمش ، دنیا كندینه یبانجی كلمش .

بو تجربه‌دن نه نتیجه چیقاره بیلیرز ؟ كیفیت رؤیت لایقیله اكلاشلدیمی؟ خایر . یالكز شونی اكلابورزكه — زواللی بشر سعادته‌ده فلاكتده‌ده آلیشیر دیرلر — دماغ‌ده برمطاوعت كامله ایله دنیایه طوغرو باقدیغی كبی اكری باقمغه‌ده پك چابوق آلشیور . والحاصل دوقتور استراتون دماغ بشرك پك چابوق تأثیرات خارجیه ایله الفت ایتدیكنی اثبات ایتمشدر ، بوقدر !

م . صادق

شعر

نظرهٔ تمایل

بكا مدار تألم ایكن لقای شباب
سنكله اولدی اوچهره پر ابتسام صفا ؛
سن اولماسه‌ك اوله‌مام عمردن سعادتیاب ،
كورلر محاسن اشیا سنك یوزكده بكا .

سنكله‌دركه جهانده بوعمر مفتوری
ایدر ادامه طورر برامید پیچاپیچ ؛
اوشائقانه باقیشلر بوروح مكسوری
برر پیام سماوی كبی ایدر تهییج .

« بولیل مظلمی تنویر ایدرمیسك برآن ؟ »
دییه حیاتمی عرض ایلدم سكا بركون :
بیلیرمیسین‌كه اوكون كوزلركده بن ، دوشكونه
ضیای عشق آریبوردم حزین وپرخلجان ...

برر ستاره كبی شیمدی هرامید شباب
ایدركن افق حیاتمده نادمانه افول ،
اوناتوان املم خسته برضیای ملول

ویرر طورر ینه هرلیلهٔ ملالمده ؛
بوظل عشق وتحسس ، بوشعلهٔ بی تاب
نكاهكك طولاشان عكسیدر خیالمده ! ..

— ۱۷ تموز ، ۱۳۱٤ —

ابراهیم جهدی

هیچ بریر

بریر ، آه بریر اولسون ؛ اویله بریر ایستیورم كه اوراده هیچ برشی اولمسون ، هیچ برشی ، حیاتی طبیعتی تشكیل ایدن شیلردن هیچ بری اولمسون ؛ اویله بریركه بنلكم ، بو نامتناهیلكلر ایچنده نامتناهی بنلكم اوراده محو ومنعدم اولسون ؛ بتون قوای وجودیه‌م یوق اولسون ، یوقلق ایچنده یوق اوله‌یم .

هیچ برشی قالمسون ؛ هیچ برشی ، بو حیاته ، بوبشره ، بو دنیایه ، بتون موجوداته دائر هیچ برشی قالمسون ؛ هیچ برشی ... حتی سن ؛ هله سن ، سن‌كه ساده حضوركله بتون قاچدیغم شیلری ، هرشیئی مطلقا كتیرمش اولورسك ، مطلقا ...

بویله بریر موجود اولسون اولمسون ساده دوشونمكله اوقدر درین براستراحت روح ، اویله بر حضور وجدان حس اندیبورم‌كه بو علوی خیاله براسیر مشتاق قاله‌جغم ؛ صانكه روحم یوقلق ایچنده شمدیدن مست وآسوده .

— طرابیه : ۲۸ تموز ، ۱۳۱٤ —

محمد رؤف

شعر

عمّان ابدده طوته‌ماز ذرّه قدر یر
هرخطوه‌ده برفصلی بیتن صحن حیاتم ؛
زقّاصی دهرك یوروتور بربد برتر ؛
بر موری‌ده بعضاً یارار احیایه مماتم !

ای روح پریشیده ، نه‌دن ظلمت ایّام
دلسرد ایدیورمش سنی فجر املكده ،
روشنتر اولان برافقی طوتمه‌یه مادام
وارتب وتوان بال موانع ـ كسلكده ؟

روحم ! آرادم بن ، صورار البته آرارسك
بالای سماواته زمان گذركده ،
برشیئی كه یوق نامی اونك ارض اوزرنده ...

— ۳۰ تموز ، ۱۳۱٤ —

حسین دانش

جور محیطات

روحمده بركسل مضطربانه وار : دها برقاچ كون اول ، ماضی دیمكه دوداقلرمك جرأت ایده‌مدیكی برآن قریب ایچنده طبیعتك هرذوق ورنكندن كامیاب نشاط اولان روحم شمدی بتون بدایع جهانی برر دشمن سعادت كبی كوریور . آرتق نه‌چیچكلرك ، نه‌آغاجلرك ، نه كوكلرك ، نه بلوطلرك طراوت، ولطافتنی ، كین وتهور عصبیدن آزاده بر نظرله ، تماشایه جرأت ایده‌میورم .

خاطرهٔ وجدواستغراقمه برطائر هوادار كبی سرعتله ، پك سرعتله چارپه‌رق اوچیویرمش اولان خیال محبت ، بیلمم‌كه بوجهان بدایعك هانكی پیغولهٔ مهجورینه قاچدی ؟ آنك لانهٔ نهانی، كیم بیلیر، بوكون‌نصل برمشجرهٔ خضارت‌پناهك زینت شاعرانه‌سی اولمشدر ؟

نی زمین شورهٔ حیاتدن یواش یواش اعلا ایده‌رك پنبه ، رقیق ، نظر فریب سحائب غرام ایچنده بردنبره ، بیكس وبیوایه ، ترك ایدیویرمش اولان دست شفقت ، كیم بیلیر ، شمدی هانكی سینهٔ شبابی لذتیاب نوازش ایدیور ؟

ای یارسوزان ، ای نم خاطرهٔ معززهٔ حیاتم ؟ بوخاكدان مصائب ایچنده اصابت ایده‌جك هیچ بر وجود متین بوله‌میوب‌ده جسم نزار وناتوانمه اقتران ایتمش‌اولان بوقلب‌مجروح، كوریورمیسك ، نی بعضاً نه بیوك معصیتلرله سیهرنك حجاب ایدیور ! سن هواپرست ، هرجائی مشرب ، بیوفا اوله‌مازسك . قاچسه‌ك ، سنه‌لرجه نی ترك ایتسه‌ك ، هرشیٔ نی‌اونوتدیغكه دلالت ایتسه بیله حافظهٔ غرام واحترامم سنی اونوتمیه‌جق ، دوداقلرم سنك خاطرهٔ عشق صافیانه‌كی درشت بركلمه ایله یاده جرأت ایده‌میه‌جكدر .

سركذشت بی‌نصیبانه منزك شهود جامده‌سی اولان آغاجلر ، دره‌لر ، بلوطلر ، چایرلر مكر نه‌بیوفا ، نه‌مستهزی ندیمان سعادت ایتمشلر ... بوكون انلرك نی نه آجی ، نه غدار سرزنشلرله جریحه‌دار ملال ایتدیكنی بیلسه‌ك ، آه‌بیلسه‌ك ، معصیتلرمی باغشلارسك ؛ نی عفو ایدرسك .

فقط ، نیچون نی بومرحمتسزلر آره‌سنده تك باشمه ، یاپ یالكز براقه‌رق قاچدك ؟

بن‌ینه هرآقشام بیلدیكك دره‌نك كنارنده ، بیلدیكك آغاجلرك آلتنده ، هر ایكیمزی كونلرجه آغلاتمش اولان قبرستانك قارشیسنده حالی ، ماضی‌یی ، استقبالی بر شورش غریب ایله بربرینه قاریشدیره‌رق املسز ، معناسز ، نتیجه‌سز بروارلغك طوكوق برتمثالی كبی شوریده نظرلرله نكهبان سمت غروب اولان دلخستهٔ هجرانم .

هركون بر بشقه حدت وحرارت ایله طوغه‌رق افقلری ، چمنلری ، چیچكلری یاقان.. قرمزی ، آتش كبی قرمزی رنكلرله اطرافی بر معركهٔ خون آلود ایدن بو تموز كونشی بیلمم‌كه بندن نه‌ایستیور ؟.. فجرایله برابر پنجره‌مك قارشیسنه كچه‌رك خوابكاهمی اشعهٔ محرقه‌سی ایله جحیم عذابه‌بكزه‌تیور ؛ بوپنجره‌نك كنارینه دیزدیكم صاقسیلری ، سنك هدایای مخطرهٔ محبتك اولان صاقسیلری یاقیور ، قوروتیور ؛ كیجه ، بیلمم‌كه ، ساعت قاچه قدر محروم خواب اوله‌رق چارپمش، چینلامش ، دوكونمش اولان‌دماغ مدهوشم اوزرینه‌آتشلر یاغدیره‌رق نی ـ اضطرابات لیلی محض‌حضور عدایتدیره‌جك ـ بر الم كران ایله ، متهور برحمی ایله اویاندیریور وبتون كیجه كوز قپاقلرم اوزرندن آیریلمیان شهپر خیال وفادارك بوحمی ایچنده پك غریب ، پك دماغ آشوب بر صورتده كیزلنه‌رك آرتق عالم وجود وعدمدن هانكیسی ایچنده بولندیغنی كرچكدن فرق ایده مین بر جسم جامدكبی ، بر طوپراق ییغینی كبی سربالین اضطرابمی ترك ایده‌میورم. آرتق نم ایچون بردقیقهٔ‌خواب وبیداری یوقدركه سنك خیال معززك، سنك خاطرهٔ انظار محبتك ، سنك اهتزاز صدای روحنوازك آنی آتشلر ، خلجانلر ، حمالرله طولدیرمسون !

هرصباح خوابكاهمك جاملرنی اریتمك ، دماغمه هجوم ایله هرجزهٔ خرابی بركرسیٔ ابدیٔ خیالك اولان بودماغ مفتوری‌ده یاقمق ، اریتمك ایسته‌ین تموز كونشنك كمال عظمتله :

— ایشته بن ینه طوغدم !

دیمسنی ایشیتمك ، نائرهٔ اشتیاقك ایله ذاتاً یانمقده ایكن بوصدای آتشین ایله دها قیزغین آلولر ایچنده قالمق فلاكتنه نی نه‌دن لایق كوردك ؟

بومحرق كونشك صدای ستمكار شعاعاتی نی اغضاب ایدیور ، متهور ایدیور وبتون نظام دماغم برآن غیرمنقسم ایچنده شدت اعظمیه‌سی ایله مختل اوله‌رق دوداقلرم سنی بر آجی كلمه ایله یاد ایتمك ایستركن ... اوخ ، ای خیال معزز ! جسارت ، جرأت ایده‌میورم .

بز ، خبرمز بیله اولمقسزین ، برحكایهٔ غرام ایچنده یاشامغه باشلامشدق . البته بوحكایه‌یه برخاتمه‌لازم ایدی ...ایشته بوكون نی آغلاتان،

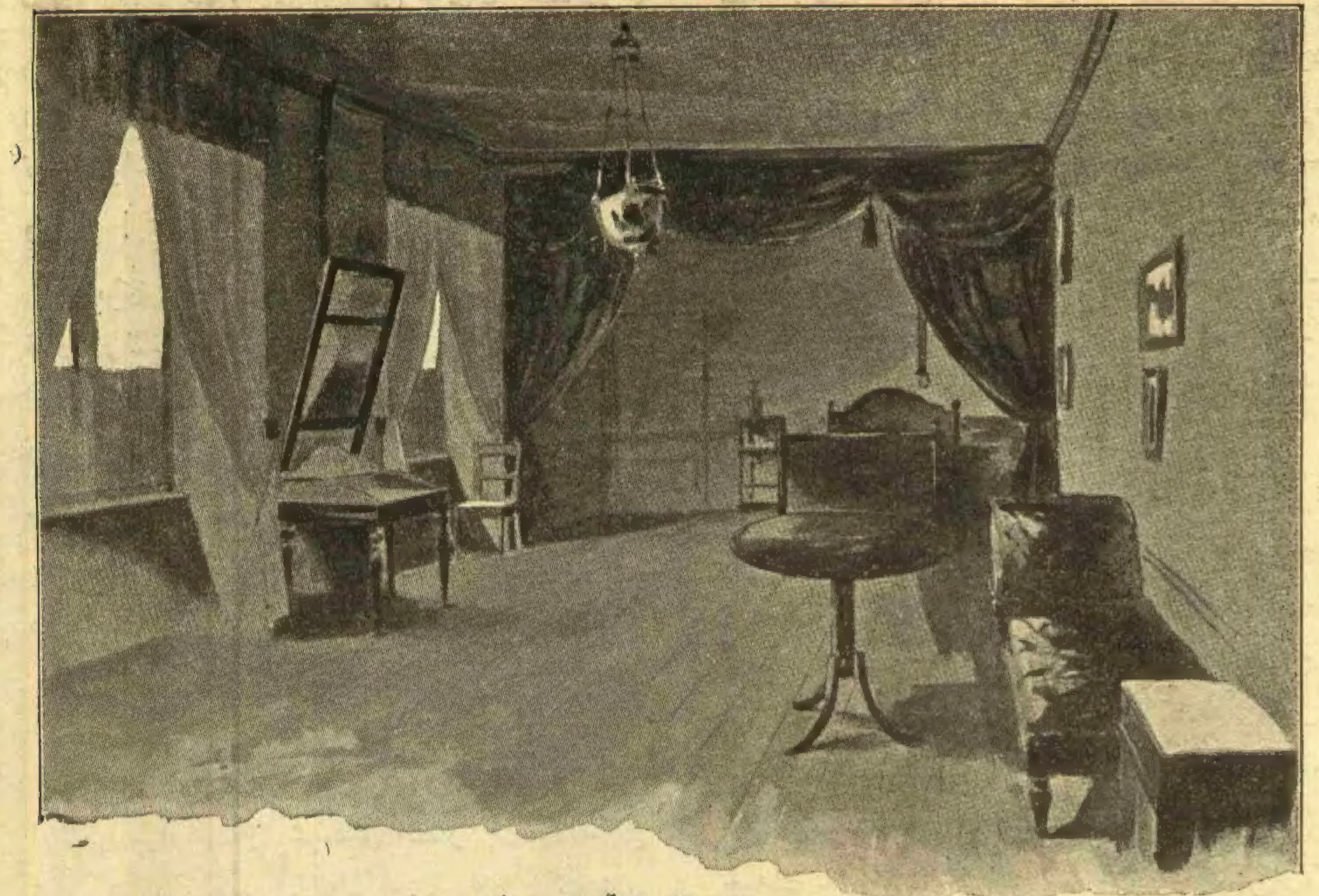

[پرنس بیسمارقك یاتاق اوطه‌سی]

شاشیرتان ، شوریده‌دل ایدن بوخاتمهٔ فجیعه‌در . واقعا بونك بوقدر ناکهانی ، نامأمول ، درشت اولماسی ایجاب ایدردی . فقط بونده نه سنك ، نه بنم قباحتمز یوقدر ... نصیب بشر درشت ومتغیر !

بوکا ، بو حکمته ، بوتصلفه مدرکهٔ اذعانم قانع اولمقله برابر آغلامامق ، آه ایتمه‌مك ، اشیای متهکمهٔ طبیعتدن سنی صوروب جواباً ایشتدیکم قهقهه‌لرله زبون آلام اولمامق قدرت واختیارمك خارجنده‌در ... بنی اولدیره‌رك بیتمکده اولان نوبهارك اطور ستمکاری چکیلیر دردلردن دکلدر .

اوت ، هر ایکیمزی کونلرجه آغلاتمش اولان مزارستان شیمدی انظار مرده‌مك اك محتشم قرار کاهیدر . اوبیاض ، ملون ، ییقیق ، تازه ، مائل اندراس درلو درلو طاشلر .. او اوزون ، طوکوق ، فجایع دیده ، سنکدل سرولر اك کزیده تماشا کاه انظارمدر . هرآقشام اوطاشلر ، اوسرولر ، اوخرابهٔ حیات ، اوجبال کهن سال ایله ساعتلرجه اشغال ذهن ایده‌رك آیاقلرم آلتندن جریان ایتمکده‌بولنان دالغه‌لر... موسم روزکارلرینك بعضاً حرص آور هجوملر ، دهشتلر ایله کوپورتدیکی بیوك دالغه‌لر آردندن قهقههٔ اجلی تعقیب ایدییورم... اوخ ! بوکوپوکلر ، بوبربرینك قوجاغنه آتلایان قوجه دالغه‌لرقوتله ، مهابتله .. بزی آغلاتان ، تیتره‌تن ، کوچکلکمزی اخطار ایدن اکدار جهانه کولیویره‌رك کمال عظمتله کچیورلر ، کیدییورلر وکچرکن بکا :

— سن بوراده دردکله ازیل . ایشته بز ، سنك کیده‌مدیکك یرلره کیدییورز !

دییورلر . بوصدای تهکم وتحکمك ثقلتی آلتنده کرچکدن ازیلیورم .

قویو مور طالغه‌لرك بوفرار متلاشیانه‌سی بنده غریب غریب خولیالر ، خاطره‌لر ایقاظ ایدییور : هوس مردهٔ شاعریتمی احیا ایتمش اولان طبع خیالپرستك ایله شیمدی سن درت دیوارك آره‌سنده طوره‌مازسك . مشاغل خسیسهٔ حیاتی سومزسك . مطلقا برطاغك اتکنه ، برصویك کنارینه ، برآغاجك سایهٔ روحپرورینه قاچه‌رق تماشای طبیعت ایله تسکین اشتیاقه چالیشیورسك . مطلقا اورادهده کوپورن دالغه‌لر ، ایکلهین طاغلر ، ترانه‌ساز هجران اولان قوشلر .. صیق آغاجلی ، قاراکلق ، قورقونج یوللر .. سنك حرکت ، خشیت ، خلجان آرایان قلبکی اورکوته‌جك ، تیتره‌ته‌جك طاغ قوووقلری ، یارلر ، اوچوروملر ، دره‌لروواردر . مطلقا کونده برقاچ دفعه اورالره قاچار ، جدای انظار شفقتك اولان زواللی بریورکی ، بردل مجروحی ، برقلب پرستشکاری آه درونی ایله یاد ایدرسك ... چونکه بن بویله یاپیورم : کونده برقاچ دفعه ، دها برقاچ کون اول سنکله قوشدیغمز طاغلره طرمانه‌رق بر نشیمن آرایورم ؛ بورالرده پك احرارانه وزان اولان باد صیف قولاقلرمه سنك کوزل اسمکی برترانهٔ سوزان کبی عکس ایتدیردکجه بن‌ده برآه درونی ایله سکا سلاملر کوندرییورم . آه ! بورالری نصل براقدك ایسه ، هپ‌اویله ! یالکز بوتموز کونشی چایرلری برآز دها یاقدی ؛ یالکز غروب ساعتلری دها مدید ، دها دلسوز !

ینه غروبه یقین سوری سوری قیونلر بوصرتلر اوزرنده غدای حیاتلرینی طوپلامقله مشغول اولیور .. سن بوقیونلرك اوتلامسنی تماشادن نه‌قدر محظوظ اولوردك . باشلری یره اکیلدکجه تأثیرات محیطیه‌دن بالکلیه بی‌خبر ، مشغول ، موقوف اشتها کورینن بوکوزل حیوانلرك اشتهای کرسنه‌چشمانه‌لری وشوطاغ تپه‌لرنده‌کی هوای جیدك تأثیرقوت افزاسی ایله پك آجیقمش اولان معده‌لرمزی کامیاب ایتمك ایستر ، سپتمزی آچار ، یمورطه‌لرمزی قیرار ، مصلغك بوز کبی ، بلورکبی صوییله تسکین حرارت ایدردك .. حسابسز احتیاطسز طاورانه‌رق پك آز کتیردیکمز اوزوم صالقملرینی ، شفتالیلری بردرلو کمال عدالتله پای ایده‌مز ، اشتهامزك بوشدتنه قهقهه‌لرله کوله‌رك ، نهایت هرایکیمزدن برمز چوجق کبی چهره‌نمای اغبرار اولدقجه سفره‌مزی طوپلایوب عودتی خاطره کتیرمزدك . اوزاقدن ، برنظر تعجب‌آمیزایله ، غریب غریب باقان چوبانك بوحرکاتمزی تعقیب ایده‌جکنی هیچ دوشونه‌مزدك . دوداقلرك آره‌سندن قاپمغه چالشدیغم اوزوم دانه‌لرندن بردانه‌سی یره دوشنجه هرایکیمز بردن شدید برصولت ایله یره قپانیر وآرتق بیلمم ......

باشلرمزی قالدیردیغمز وقت کوزلرمز ، بلا اختیار ، بزه پك یاقلاشمش اولان قیونلره انعطاف ایدردی .. امان آنلرك اوبوش ، اوابلهانه ، اوبی‌معنی باقیشلری سنی نه‌قدر کولدیرردی ! شیطنت آمیز برتبسم ایله کوله‌رك :

— باق ، باق ، دیردك ، نه‌بی حس حیوانلر .. نه‌قدر بوش نظرلرله باقیورلر !

اوت ، معده‌لری طولمش اولان زواللی حیوانجقلرك کوز قپاقلری کمال رخاوت ایله قپانمق ایستر ، نظرلری کرچکدن اویوردی .

بعضاً دره‌نك اوزرندن مساعدروزکارلردن استفاده‌ایله یلکنلرینی شیشرته‌رك اوچقده‌اولان قوطره‌لر کورییورم . پك نظر فریب برادای مستانه‌ایله برطرفه تمایل‌ایدن شوقوطره‌لری نه‌قدر سور ، برلکده ، آنلرله‌سیاحتی نه‌قدرارزوایدردك ؛ ایستردك‌که پك اوزون ، پك اوزاق ، بی‌نهایه بردریا اولسون .. شدید ، متهور بر روزکار لاینقطع وزان اوله‌رق قوطره‌مزك سرعتنی کیتدکجه تزیید ایتسون .. بز ، یالکز سن وبن ، بودریای بی‌پایان ایچنده بومتهور روزکارك قوهٔ سائقهٔ عصبیه‌سی ایله اوچه‌لم .. اوچه‌لم ...

— نصل ، دیردك ، بمله بویله برسیاحته جسارت ایده‌بیلیرمیسك ؟

وبن جواب اولمق اوزره همان آیاغه قالقه‌رق اللرکه صاریلیر :

— هادی ، دیردم ، برقوطره‌بوله‌لم !..

سن کوله‌رك بنی یانکه چکر ، جسارتمك مکافاتی بخش ایدردك !...

شمدی بودره‌دن ینه بویله قوطره‌لر کچیور ؛ حتی بونلرك چوغنده قادینلر . قرمزی چاکتلری ، شانژان قوردله‌لری ، حصیر سرپوشلری ایله‌سنی ، بتون سنی اخطار ایدن تازه قادینلرده بولنیور . فقط آنلرك جولانکاهی بزم تخیل ایتدیکمز دریای بی پایان دکل ، آنلر بر ساحل خشین حیاته رسیده اولمق اوزره کیدییورلر .. کیدییورلر . بز ، آه بز پك حریص ، پر امل ، کرسنه چشم سعادت ایدك . نصیب بشر فوقنده سعادتلر آرزو ایدییوردق . ومطلق بونك ایچوندرکه نصیب بشر فوقنده بدبخت اولدق .

ایشته بن بورالرده ساعتلرجه بو اوفاق ، بوکمینه اشواق ماضی‌یی درخاطر ایدرك دردلرمی دوکیورم . ونظرلرم بردوزی‌یه مزارلق جهتنه منصوب اولوب کیدییور ...

بعضاً کوزلرمی برآن ایچون قپایه‌رق صکره بردنبره آچیورم ؛ ظن ایدییورم‌که بوسفر سنی یانی باشمده ، اسکی تاب وطراوتك ، اسکی انظار مهر وشفقتك ، اسکی تبسملرك ایله بوله‌جغم . هیهات ! سکا بدل قوجه طاغلر ، بایرلر ، بر اوزون ، دولامباج دره ، موحش برقبرستان ، بر شمس غارب ، بر افق آتشین ، بر قافلهٔ هجرت آزمای طیور .. بر متحکم ، بی انصاف ، مستهزی طبیعت معموره کورییورم . هرشی موجود ! یالکز سن عدم حضورکله بتون بوطبیعت معموره‌یی بکا قورقونج بر زندان عدم کبی کوستریورسك !..

بعضاً ساعتلر کچیور . کونش تماميله غروب ایدییور ، اطرافه ظلمتلر چوکیور ، بن ینه یابیلدیکك دره‌نك کنارنده ، یابیلدیکك طاغك شاهقه‌سنده حالی ، ماضی‌یی ، مستقبلی بر شورش غریب ایله بربرینه قاریشدیره‌رق املسز ، معناسز ، نتیجه‌سز بر وارلغك طوکوق برتمثالی کبی موقوف استغراق اولوب قالیورم .

سما طلوع ایله افول آره‌سنده متردد ستاره‌لر ایله طولیور . بتون بونورلر :

— ایشته بز ینه طوغدق !

دییورلر . پردهٔ سیاه لیل :

— ایشته بن ینه آچیلدم !

دییور . هرشیٔ عزیمت وعودت ایدییور . احکام طبیعت کمال انتظام ایله جریان ایلیور . یالکز سن ، آه ، یالکز سن :

— ایشته بن ینه کلدم !

دییورسك ودیمیه‌جکسك !

ایشته بو وثوق ، بو اعتماد هجران حرارت دماغیه‌می تحمل اولنماز بر درجهٔ حدیده‌یه چیقارییور . کیجه‌نك افغان دورادوری ، ظلمت محیطه‌سی ایچنده کرچکدن شیدای هجران اولدیغمی آکلایورم . معانقات صافیه‌مزی انظار اغیاردن ستر ایتدیکی ایچون پك سودیکمز بوظلمت ، بوآهنك مدید لیال شمدی مستهزی ، جانخراش ، بی انصاف بر نالهٔ ماتم ، بر قهقههٔ ستم کبی یورکمی صیقیور ؛ بنی اغضاب ایدییور ، متهور ایدییور .. اوف ! کیجه‌یی سومیورم ، کوندزی سومیورم ، حیاتی سومیورم !..

بعض کیجه‌لر بوظلمت زائل اولیور ؛ قمر طوغیور وبتون کوزللکی ، سکوتی ، محزونلغی ایله برلیلهٔ مهتاب مخمورانه شعشعه‌لر ، لطافتلر ایثار ایدییور ؛ پنجره‌مك قارشیسندن ساعتلرجه آیرلمیان بوقرص نورانی‌یه نصب نکاه غضب ایده‌رك غریب بر ادای سرزنشکارایله :

— ایشته بن ینه طوغدم !

دیمسنی ایشیتمه‌مك ایچون قولاقلرمی آوجلرمله قپایه‌رق موقوف تهور قالیورم . صباح اولمیه‌جق ، بتون اعصابمی لرزان ایدن بوشب مهتاب بیتمیه‌جك صانیورم . او ، کیتدکجه رفتارینی آغیرلاشدیرییور . بن ، مأیوس برنظرله ، بوشعشعهٔ متهکمانه‌یی اورته‌جك سیاه بلوطلر آرایان کوزلرمه :

— آه ایشته بلوطلرده بیوفا ...

دیه‌رك تسلیتساز اولمغه چالیشیورم .

بتون اشیانك ، بتون محاسن خلقتك بوستمی ، بوتهکمی حضورنده کوزلرمی برحجاب غریب ایله زمین بیسود حیاتمه نصب ایده‌رك ، خبرم اولمقسزین ، کوز قپاقلرمی آغیرلاشدیرمش اولان ایکی کریهٔ حسرت ومرارتی کیزلمکه ، سیلمکه چالیشیورم وعشقك ، بیوك عشقك ، عالی ، مدهش ، معظم عشقك پنجهٔ بیدادنده قهر وتباه اولوب کیدییورم ....

— فی ۲٦ تموز سنه ۱۳۱٤ —

علی نصرت

حکمت بدایعه دائر

— ۱۲ —

دها

— کچن نسخه‌دن مابعد —

« دها » مسئله‌سی خصوصی برنقطهٔ نظردن ، یعنی حکمت بدایع نقطهٔ نظرندن پیش مطالعه‌یه آلنمالیدر . چونکه ساده بویوك صنعتکارلره دکل بویوك قوماندانلره ، بعض ارباب فنه دخی داهی دینلیور . داهیلرده هرشیدن اول مخیله‌نك ایجاد واختراع قوتی واردر . بونك ایچون‌ده نظره وسمعه چارپه‌جق هرشی حقنده هردم متیقظ بر دقت لازمدرکه صور مختلفهٔ اشیایی ذهنه انطباع ایتدیرسین ؛ صوکره‌ده بر متین حافظه ایسترکه بونلری حفظ ایتسین . بناءً علیه بونقطهٔ تلقیجه صنعتکار یالکز کندی ملاحظاتی ایله اکتفا ایتمیه‌رك عالم آره‌سنه قاریشملی ، چوق کورملی ، چوق ایشیتملی ، چوق بلله‌ملیدر . ایشته بو ، « دها » نك اك برنجی شرطیدر . دیکر شرطلری تفکر وملاحظه‌در . صنعتکار بوسایه‌ده بالنفس حقیقته واصل اولور ، وغایهٔ خیالی ایله حقیقتی بربرینه مزج ایده‌بیلیر . بونك ایچون‌ده فعال ومتیقظ بر عقل ، درین وشدید بر احتساس الزمدر . هومرك آثاری بولنده منظومه‌لرك شاعرك اویقوسنده بررؤیا کبی وجود بولیویردیکنی ظن ایتمك بویوك برخطادر . ملاحظه اولمازسه — که انسان یالکز بوسایه‌ده تفریق ، تمیز وانتخاب ایده‌بیلیر — صنعتکار اثر حالنه افراغ ایتمك ایسته‌دیکی موضوعنه صاحب اولاماز . حقیقی صنعتکارلرك ، نه یاپدقلرینی بیلمدکلرینه ذاهب اولمق کولونجدر . فضله اوله‌رق ، صنعتکار بوتون حسیاتنی بر نقطه‌ده تجمع ایتدیرمکه‌ده کندیسنی اجبار ایلر .

ایشته بو حساسیت شدیده سایه‌سنده‌درکه بر صاحب صنعت موضوعنی وبوکا اکسا ایتمك ایسته‌دیکی شکلی بمسر ، اوکا صاحب اولور . صنعتکارلق ساده اطرافده‌کی عالمی چوق کوروب ، چوق تدقیق ایتمك ایله‌ده اولماز . انسانك سینه‌سنده بر چوق بویوك حسیات فلیزلنوب نشوونما بولمالی ، صنعتکارك فکر وقلبنی تهییج وتهزیز ایتملیدر .

شیمدی أژله کوره « دها » یی تعریف ایتمك اقتضا ایدرسه شویله دیملی‌یز : دها ، حقیقةً برطاقم آثار صنعت وجوده کتیره‌بیله‌جك بر استعداد ایله بونك ساحهٔ حصوله ایصالی ایچون الزم اولان قدرت وفعالیتدن عبارتدر . دیمك‌که دهاده ایکی نقطه واردر : بری تصور ، دیکری اجرا . بونلر ایسه وجدانی وصرف صنعتکارك شخصیتنه مربوطدر . مع مافیه صنعتکار ایچون بر مهارت مکتسبه‌نك لزومی‌ده آشکاردر . قافیه‌لری ، وزنلری ایسته‌دیکی کبی دست حکمنده مغلوب ایده‌مین بر شاعر طبیعی استعداد دها پروریسنی اظهار ایده‌مز . بونك ایچون صنعتنك بویله اصنافلق جهتلری‌ده بیلملیدر . شوقدروارکه مهارت نظمیه‌یه مالکیت هیچ بر وقت صاحب دها اولمغه دلالت ایتمز . مهارت نظمیه بر استعداد فطری ایله اجتماع ایدرسه ایشته اووقت داهی بر شاعر وجوده کلمش اولور .

بر داهی تصوراتنی اجرا ایتدیکی ومیدانه براثر قویدیغی زمان کندیسنده موجود اولان احوال روحیه‌یه « سنوحات » نامنی ویررلر . « دها » ده بری فکره ، دیکری طبیعته عائد اولمق اوزره ایکی عنصر موجود اولدیغندن بعضیلری تحریك و ایقاظ حس ایله سنوحات حاصل اولور فکرنده بولنمشلردر . فقط أژل سنوحاتك بویله سادهجه حرارت دم نتیجه‌سی اولماسنی قبول ایتمیه‌رك «شامپانیا انسانه هیچ بر قوت شعر ویرمز! » دیر .

فی‌الحقیقه برچوق اصحاب دها وقت سحرده یاخود اقشام اوزری کوزل بر چمن اوزرینه اوزاندقلری ، هوای صافی تنفس ایتدکلری زمان بر چوق سنوحاته مالك اولورلر . اکر سنوحات تحریکات عصبیه‌دن عبارت اولسه ایدی بو اثنالرده هیچ بر شی حس ایتمه‌ملری لازم کلیردی .

دیکر طرفدن تفکر وملاحظه ایله‌ده سنوحات پیدا ایدیله‌مز . بر صنعتکارك ، ایچندن کلدیکی حالده کوزل بر شعر یازمق ، بر لوحه ترسیم ایتمك ، بر بسته یاپمق آرزوسنده بولونوب بونی اجرایه قالقماسی هیچ بروقت حسن نتیجه ویرمز . مع مافیه صنعتکارلر بعض موضوعلری باشقه‌لرندن آلدقلری حالده بویله سپارش اوزرینه‌ده انفس آثار میدانه کتیره‌بیلیرلر . چونکه بوخصوصده اصل مهم والزم اولان نقطه صنعتکارك انتخاب ایتدیکی موضوعی دوشونورکن اوکا ربط قلب ایتمسی ، اوموضوعك فکرنده حیات بولدیغنی حس ایلمسیدر . اودرجه‌ده‌که صنعتکارلر موضوعلریله عادتا مشبوع اولورلر وفکرلرینه برشکل ویروب میدانه اثر چیقارمادقدن صوکره راحت ایتمزلر .

ایپولیت‌تنك « فلسفهٔ صنعت » ندن استنباط اولندیغنه کوره مشار الیه نظرنده « دها » مرکب وقاریشیق برشیدر . بونده ابتدا صنعتکارك مزاجی ، اسلوبی ، طرز اجراسی واردر . براثر ، برصنعتکارك آثار سائره‌سندن تجرید ایدیله‌مز ؛ اونلرك کافه‌سیله برطاقم روابط وقرابتی حائزدر . بر صنعتکارده کندی باشنه ، یاپه یالکز نظر ملاحظه‌یه آلنه‌ماز ؛ اوده برمسلکه منسوبدر وبومسلکك تحت تأثیرنده قالمشدر . بناءً علیه صنعتکارك « دها » سی سربست و مستقل دکلدر . بر داهی‌یی آکلامق ایچون اونك اطرافنه ایکنجی درجه‌ده‌کی بر طاقم صنعتکارلری‌ده طوپلامالیدر . داهی بودمت ایچنده هپسندن اوزون برصاپ ، بر نباتدر . ونهایت ، بوصنعتکارلرده مجرد دکلدر . کندیلری برقومه منسوبدر . اطرافلرنده‌ده برخلق واردرکه بونلرك اخلاق وافکارینه واقف اولمق لازمدر . تحولاتیله فلان ویافلان نباتك ظهورینه بادی اولان مادی بر حرارت موجود اولدیغی کبی تحولاتیله فلان ویا فلان نوع صنعتك وجودینه سبب اولان معنوی بردرجهٔ حرارت‌ده واردر .

[مخصوص فوطوغرافیدن]
[اسپانیانك مغروق المیرانتو اوكنتو زرهلیسی]

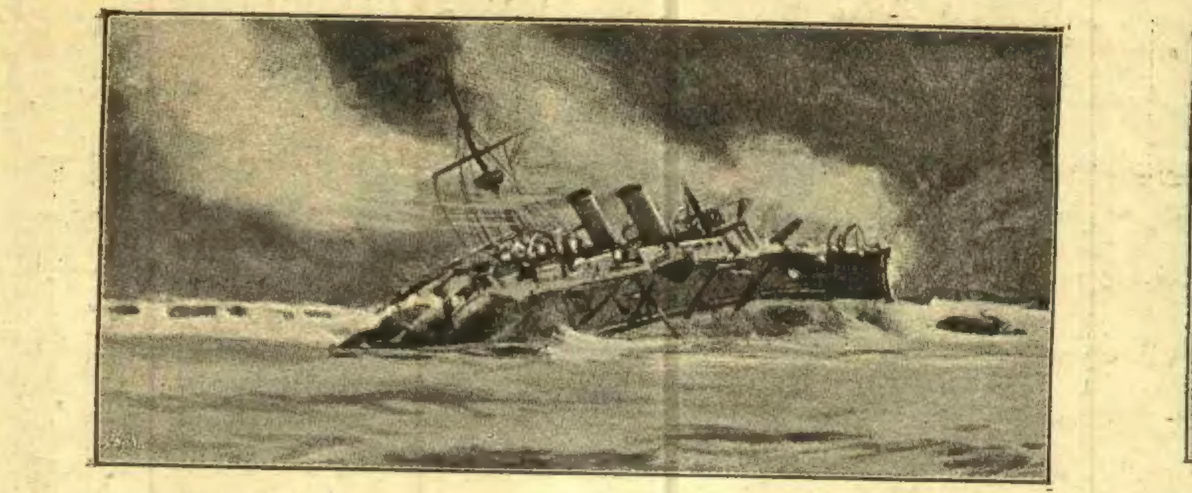

[مخصوص فوطوغرافیدن]
[اسپانیانك مغروق ئه‌نفانتیا ماریا زرهلیسی]

محصولات فكر بشر ، محصولات طبیعیه كبی آنجق محیطلریله ایضاح اولونه‌بیلیر .

بونقطه‌لره عائد تفصیلات ، بوندن اولكی مقاله‌لرده اعطا ایدلمش اولدیغندن تكراری فضله‌در . مع مافیه «دها» حقنده تنك بوفكری — یالكز بوقدرجقله قاله‌جق اولورسه — ناقص دیمكدر . چونكه بونلر دهانك نه‌اولدیغنی ایضاح ایتمز ، فلان ویا فلان جهتده توسع ونماسنی تعیین وایجاب ایده‌بیلیر . بوقدرجق ایضاحات ایله اكتفا ایدیلیرسه « دها » نك نصل توسع ایتدیكی اوكره‌نلمش ، فقط نیچون اویله اولدیغی مسكوت براقلمش اولور . تنك معارضلری ایشته بونقطه‌دن طوتدیره‌رق مشارالیهك مسلكنی چوروتمك ایسته‌مشلرسه‌ده یاسهواً ، یاخود قصداً برخطاده بولونمشلردر ؛ زیرا تن ینه « فلسفهٔ صنعت » ده ویردیكی ایضاحات ایله بواعتراضه‌ده میدان براقامشدر . اوراده دیپوركه :

« صنعتكارلره بر موهبهٔ فطریه لازمدر . بونك یرینی نه‌صبر طوته‌بیلیر ، نه‌تدقیق ومطالعه . بواولمازسه صنعتكارلر مستنسخ وعمله دركه‌سنه دوشرلر . اونلر مواجههٔ اشیاده كندیلرینه خاص بر احتساسه مالك اولمالیدرلر . برآدم فطری برقدرت ایله تولد ایتمش اولورسه كندیسنك احتساسات وادراكاتی یاخود برقسم احتساسات وادراكاتی نازك وسریع اولور . »

ایشته بوراده «فطری برقدرت ایله تولد» قیدی « دها » نك مادرزاد اولدیغنی تصدیقدر . بناءً علیه اویله براعتراضه محل یوقدر .

۳ . اطبا وعلم منافع الاعضا اربابنه كوره دها

علم منافع الاعضا اربابی كافهٔ تظاهرات فكریه‌یی ، عضویتلرك احوال وتأثیراتنه اسناد ایده‌رك ایضاحه ساعی اولدقلرندن بالطبع « دها » یی‌ده داهیلرك دماغلرنده تحری ایتمشلردر .

اول امرده ، بعض منافع الاعضا علماسی «دها» ایله مرض دماغی بیننده برمشابهت كورمشلر ، بونك اوزرینه دماغده برعلت اولمازسه «دها» وجود بولماز دیمشلردر .

امراض عقلیه حقنده‌كی تدقیقاتی ایله‌مشهور اولان فرانسز دوقتورلرندن موسیو له‌لو برچوق اثرلرنده دهایی « ضلالت حس » ه تشبیه‌ایدر وبوفكرینی اثباته مدار اولمق اوزره سقراط ایله پاسقالی پیش تدقیقه آلیر .

سپریتوآلیست فیلسوفلرندن موسیو واشرو مومی‌الیهك بیاناتنه اعتراض ایده‌رك دیركه : حیات بشرك طبقات سطحیه‌سنده توقف ایدیله‌رك دها ایله مرض دماغی بیننده‌كی بعض مشابهتلره آلدانیله‌جق یرده احوال روحیه‌نك تدقیقاتنه كیریشلسه منافع الاعضا علماسنك برحال مرضی اولمق اوزره تلقی ایتدكلری بومسئله‌ده بالعكس عقلك ، حسیاتك ، اختیار واراده‌نك بحق توسع ایتدیكی كورولور . سقراطده‌كی قدرسلیم برعقل ، سربست براختیار ، مكمل برتوازن قوا كیمده بولنه‌بیلیر؟ بونلر صحت وسلامت روحك دلائلی دكلده نه‌در ؟

مورو اسمنده برطبیب عینی ادعایی دها ایلری‌یه كوتوره‌رك « دها » یی اختلال دماغی نوعندن برحادثه‌اولمق‌اوزره‌تلقی ایلر . اونك فكرنجه دها برمرض عصبیدر . بونی اثبات ایچون دلائل كوسترر . بودلائل ایكی‌قسمه آیریله‌بیلیر : مشابهت ، استشهادات تاریخیه . موسیو مورو برنجی درجه‌ده ، برچوق داهیلرك تشكلاتی ایله دلیلرك تشكلاتی عینی حالده اولدیغنی سویلر . ایكنجی درجه‌ده استشهادات تاریخیه‌یه مراجعت ایده‌رك شونتیجه‌لره واصل اولور :

۱ — داهیلرك برطاقم غرابتلری ، طالغینلقلری واردركه بوحال عادتا برخسته‌لغه بكزر .

۲ — داهیلرك تشكلاتی ، بنیه‌لری علی‌العموم مرضیدر . بونلر اكثریتله جیلیز ، قانبور ، صاغیرآدملردر ؛ واكثریا « نزول »دن وفات ایدرلر .

۳ — برچوق‌بویوك‌آدملرك «ضلالت‌حس» صاحبی اولدقلری مثبتدر .

٤ — شوتعداد اولنان احواله‌بعض بویوك آدملرده تصادف اولونمازسه مطلقا اجداد واجدادلرنده اواحوالك موجودیتی تحقق ایدر .

فیلسوفلردن پول ژانه دوقتور مورونك بوافكارینی اوزون اوزادی‌یه تنقید ایتمشدر . پول‌ژانه ابتدا مشابهت بحثنی اله آلیر ، وبوراده الك اول «دها» نك نه‌اولدیغنی تعیین ایتمك‌مشكلاتی ظهور ایلر . چونكه دوقتور مورو «دها» ایچون شدت هیجان لازمدر دیدیكی حالده پول ژانا : « دوقتورمورو ظاهر حالی حقیقت ظن‌ایدییور ، بعض مستثنیاتی عمومه تشمیل ایدییور » دیه شكایت ایده‌رك « دها » نك برتفوق عقلیدن عبارت اولدیغنی وداهیلرك هیچ بر وقت اعمابرقوته منقاد اولمیوب كندیلرینه صاحب اولدقلرینی ادعا ایلیور . بوندن باشقه دهای عسكری ، دهای علمی ودهای شاعرانه‌نك‌ده یكدیكرینك عینی عد ایدلمسنی قبول ایتمیور . بوقدر مختلف احوالی بربرینه قاریشدیروب بونلردن بریله‌مرض دماغی آره‌سنده كوروله‌جك بعض سطحی مشابهتلره استناد ایده‌رك هپسنی عینی طبیعتده‌در دیه محكوم ایتمه‌نك مشاهدات وتدقیقات علمیه وفنیه قوانیننه مغایر بولوندیغنی سویلیور . فقط اوده نهایت دیپوركه : هایدی قبول ایده‌لم ، دهانك تجلی ایتدیكی صورتلر هپ‌بربرینك عینی اولسون ، بوحالده‌ده مرض‌دماغی‌ایله دهانك‌عینی‌شی اولدیغنی‌اثبات ایتمك داهیلرده‌كی جملهٔ عصبیه ایله دیكرنده‌كی جملهٔ عصبیه‌یی تشریح ایدرك یكدیكرینك عینی اولدقلرینی اثبات ایتمكه متوقفدر . بوایسه قابلمیدر ؟ اسكیدن كلمش داهیلرك دماغلرینی نرده‌بولورز ؟ دیمك‌كه اعصارماضیه‌نك دماغلرینی تشریح‌ایده‌میه‌جكز . ظن‌ایتمم‌كه بوكونكی‌داهیلرده بویله برتجربه‌یه موافقت ایده‌بیلسینلر . بوندن باشقه‌دهادوقتورلرمرضك‌دماغده‌نصل برنقطه‌نك مصابیتیله ظهور ایتدیكنی بیله قطعیاً تعیین ایده‌مه‌مشلردر . اورته‌ده برخسته‌لق اولدیغی‌قطعیاً معلوم اولان برمسئله‌ده اطبا اتفاق ایده‌مزسه اوندن پك نادر اولان « دها »ده دكل صحیح ، حتی تقریبی بر نتیجه‌یه بیله وصول نصل ممكن اولور ؟

ایشته‌بونلر برطاقم مشكلات كه‌دها « مشابهت » خصوصنی تدقیقه باشلامه‌دن وجود بولیور .

دوقتور مورو مشابهت نقطه‌سنی شویله ایضاح ایتمشدی : بعض حمالرده ، هذیان وتهیجات دماغیه‌حاللرنده ، حاصلی مرضی ، غیر منتظم حادثات عصبیه‌ده وحال احتضارده اكثریا عقل‌وذكانك — هیچ بكله‌نلمدیكی صره‌ده — صوك درجه‌توسع ایتدیكی كورولور . دیمك‌كه

خسته‌لق اثنای دوامنده اویله برحالی انتاج ایدییوركه‌بز بوكا « دها » دیپوزر . بناءً علیه «دها» جملهٔ عصبیه‌نك برحالت مرضیه‌سندن نشئت ایتدیكنه حكم ایده‌بیلیرز .

بوكا قارشی پول ژانه شو صورتله مدافعه ایدییور : ذكری كچن احوال مرضیه‌ده عقل وذكانك توسعه حمل اولونان شیلر طوغرودن طوغرویه عقل‌وذكایه عائد دكلدر ؛ یاحواسه ، یاحافظه‌یه ، یامخیله‌یه عائددر . حالبوكه برآدمك شایان حیرت برحافظه‌سی ، پارلاق برمخیله‌سی اولورده ینه عقل وذكادن محروم بولونه بیلیر . واقعا احوال مرضیه‌ده‌وقوعی سویله‌نن احوالدن عقل وذكایه عائد اولانلری‌ده واردر . لكن بونلرك‌تأثیر حمایله اویانان اسكی فكرلراولمادیغنی نصل بیله‌جكز؟ انسان بویله برخسته‌ده اثر ذكا هیچ امید ایتمدیكی ایچون بونك اوفاق برعلامتنه راست كلنجه اعظامه قالقیشیر . هم مادام‌كه بینلرنده قلت وكثرتدن باشقه برفرق یوقدر ، اوحالده نیچون بعضلری كوسترلیوركه سكون كسب ایتدكلری وقتده داهی اولوب‌میدانه براثر چیقارسینلر ؟

استشهادات تاریخیه‌یه كلنجه پول ژانه بواصولك‌ده صحتنی كاملاً وقبول تسلیم ایتمه‌نك موافق اوله‌میه‌جغنی سویلیور وبونده پك زیاده اصرار ایتمكی زائد كوره‌رك دوقتور مورونك ادعالرینی یكان یكان پیش تنقیده آلیور :

۱ — بویوك آدملرده روایت اولونان غرابت احوالدن كافه‌سنك صحیح وطبیعی اولمسنه نصل اعتماد ایدیله بیلیر ؟ مثلا رسام ژیروده كیجه‌لین قالفار، آویزه‌لری یاقدیردقدن صوكره باشنه برچوق‌موملر دیكیلمش بویوك برشابقه‌كیر ، اوصورتله چالیشمغه باشلارمش . اكربوبرلطیفه دكلسه‌غرابت‌احوال‌ایله اشتهار هوس‌طفلانه‌سندن ایلری كلمش براعتیاد در . هم بوغرابت احواله یالكز بویوك آدملرده‌می تصادف‌اولونور ؟ نه‌قدر عادی‌آدملر واردركه هپسنك بویله غریب ابتلالری واردر . یالكز اهمیتلری اولمادیغی ایچون كندیلرینه دقت ایدلمز .

طالغینلق حالی‌ده هركسده كوروله بیلیر . مرض دماغی انسانده برشیئه دقت ایتمك قوتنك اختلالیله مترافق اولدیغی حالده داهیلرده بودقت خاصه‌سی‌مع‌زیادة موجوددر . بناءً علیه كندیلرینی شدتله مشغول‌ایدن برشیئه زیاده‌سیله‌دقت ایدنجه طبیعی دیكر اهمیتسز شیلری اونوتورلر . طالغین اولورلر . بوطالغینلغه یالكز داهیلرده‌می تصادف ایدیلیر ؟

۲ — داهیلرك خسته‌لقلی وعلیل اولمالری ادعاسی سالم دكلدر . واقعا بعض خسته وبویوك آدملر كورلمشدر . لكن بونی هیچ بروقت برقاعدهٔ عمومیه اولمق اوزره كوستره‌میز . بواولسه اولسه مادی وجسمانی عدم تناسبك تجلیٔ دها ایچون برمانع اولمادیغنی اثبات ایدر ، اوقدر ؛ یوقسه داهی اولمق ایچون مطلقا اوفاق تفك ، جیلیز ، طوپال ... الخ اولمق اقتضا ایتدیكنی آكلاتماز . نه‌قدر معلولین واردركه هیچ برشیئه یارامازلر .

۳ — برچوق بویوك آدملرك « ضلالت حس » صاحبی اولدقلرینه كلنجه بوراده عادی « ضلالت حس » ایله مرض دماغی‌یی تفریق ایدوب اوكا كوره مطالعه ایتملیدر . بویوك آدملرك ضلالت حسلری حقنده‌كی روایات‌ده آنجق برقید احتیاط ایله قبول اولونه‌بیلیر . مثلا ناپولیون جنرال راپه الیله سمایی اشارت ایده‌رك : « شونجم منوره‌باق ، اوراده‌اوككزده پارلیور ، رهبرلك ایدییور » دیمش . بونی ضلالت حسه عطف ایتمكدن ایسه ناپولیونك اردو آره‌سنده انتشاری فائده بخش اوله‌جق برفكری جنراله القا ایتمك آرزوسنده بولندیغنه حكم ایتمك‌دها طوغرو اولور . دوقتور مورونك كتیردیكی مثاللر بعض احوالده «دها» ایله برابر « ضلالت‌حس » ك‌ده بولنه‌بیله‌جكنی كوسترر . فقط بوندن ایكیسنك یكدیكرینه مربوط اولدیغنی استنتاج ایتمك قواعد منطقیه‌یه مغایردر .

داهیلرك مرض دماغی استعدادلری اولدیغی دخی تسلیم ایدیله‌بیلیرسه‌ده بوندن ایكیسنك عینی شی ، عینی مرض نتیجه‌سی اولدیغی چیقاریله‌ماز . مثلا انسان خیرلی یورونجه وجودینه قریقلق كلیر ، چوق یرسه سوء هضمه اوغرار ؛ فقط یورومك ویمك حد اعتدالده قالیرسه ، افراطی خسته‌لغی منتج اولیور دیه بونلرده‌ده خسته‌لق دینه‌مزیا ؟ بونك كبی مساعیٔ عقلیه‌یی سوء استعمال ایدن دهاتك نهایتده تجنن ایده بیلملرندن طوتدیره‌رق حداعتدالده قالان دهانك‌برخسته‌لق اولدیغنه حكم ایتمك جائزمیدر ؟

٤ — موسیو مورو الك زیاده وراثت كیفیتنه اهمیت ویرییور ؛ مرض دماغی‌یه تماس ایدر بعض احوال عصبیه ایله دها بیننده بر ارتباط ارثی بولوندیغنی سویلیور . فقط بوندن طولایی موسیو مورونك ایلری سوردیكی نتایجی‌قبول ایتمك تجویز اولونه‌ماز . موسیو مورو دهایی تولید ایده بیله‌جك احوال مرضیه‌یی اوقدر توسیع ایدییور ، ضلالت حس ، صراجه ، بدلالق ، دیلسزلك ، صاغرلق ، كورلك ، سرخوشلق ، موت فجائی ، نزول كبی شیلری هپ واسطهٔ وراثت ایله دهایه انتقال ایده‌بیلمكه اوقدر مساعد كورییوركه برداهینك اوزاق یقین اقرباسی آره‌سنده مطلقا بویله برآدم بولمق قابل اولور . بناءً علیه بودلیل ایله‌ده هیچ برشی اثبات ایدلمش اولماز .

یالكز « دها » ده وراثتك‌ده تأثیری بولوندیغی قبول اولونه‌بیلیر . فقط نسلاً انتقال ایدن بوشرائط عضویه نه‌درجه‌ده‌در؟ «دها»نك وجودی‌ایچون‌الزم‌اولان شرائط‌سائره‌ایله‌مناسباتی نه‌مركزده‌در؟ بورالرینی‌آرامق، كوسترمك‌اقتضا ایدركه دوقتور مورو بونلری یاپه‌مامشدر .

«دها» نك عقل وذكا اوزرینه فوسفورك تأثیرندن ایلری كلدیكی حقنده‌ده برفرضیه وار . آلمانیاده فوئرباخ بوفكری اوقدر جدی تلقی ایتمشدی‌كه آز مقدارده فوسفوری حاوی‌اولدیغی ایچون پاتاتس زرعنك اوروپاده ترقیسنی كمال تأسفله تلقی ایتمكه‌باشلامشدی . بومسلكك مؤسس ومروجلرندن كیمیاكر فوئربك افاده‌سنه نظراً عادی بر آدمك دماغنده یوزده ایكی بچق ، بدلانك دماغنده یوزده بر ، بربچق ، دلینك كنده یوزده درت ، درت بچق فوسفور وارمش . حالبوكه لاسه‌نی وقره‌می‌نام ذاتلرك‌تدقیقاتنده دلیلرله عادی آدملرك دماغلرنده‌كی فوسفورك مقداری متفاوت اولدیغی ثابت اولمامش ، بناءً علیه بوفكر دخی مشكوك وغیر مثبت قالمشدر .

***

ایشته دها حقنده موجود اولان افكار مختلفه‌یی خلاصه ایتدك . بوتون شومطالعه‌لردن تبین ایتدیكنه كوره دهانك بعض فیزیولوژیك شرائطی واردركه بونلری تعیین ایتمك مشكلدر . فی‌الحقیقه دها نه‌دن نشئت ایدییور ؟ دماغك شكلندنمی ، كندیسندنمی ، دماغده تصادف اولنان فوسفورك كثرتندنمی ، یوقسه اعصابك حركاتندن‌ویاقانك تأثیرندنمی ؟ احتمالكه بونلرك هپسندن ! هرحالده تشكلات جسمانیه‌نك ، بنیه‌نك ، مزاجك — سائر كافهٔ تظاهرات عقلیه ایچون اولدیغی كبی — دها ایچون‌ده برشرط ابتدائی وارثی اولدیغی محققدر .

ایپولت تنك ذاتاً قبول ایتدیكی بونقطهٔ اساسیه تسلیم ایدلدكدن صوكره مشارالیهك‌بیانات ودلائلی‌ده نظر اهمیته آلنه‌رق محیطك اختیار واراده‌نك ، عاداتك‌ده «دها» اوزرنده بویوك برتأثیری اولدیغی قبول اولونمق لازم كلیر .

دیمك‌اولیوركه « دها » ده ابتدا براستعداد فطری ، صوكره‌بواستعداد فطرینك وجههٔ عزیمتنی تعیین ایدن برطاقم اسباب وار . فقط بر اثرك محصول دهااولدیغنی نصل آكلایه‌جغز؟ برمحصول دها كورولدیكی وقت‌انسان اوكا قارشی‌برتقدیر متحیرانه‌یه قاپلمقدن كندیسنی منع ایده‌مز ، بونی اكلار . لكن بوحس‌تقدیر نه‌دن كلیور ؟ آثار دهایه نه‌دن مفتون اولیورز ؟

قانت بوسببی‌آثار دهاده حس ایدیلن قوهٔ ایجاد واختراع اولمق اوزره تعیین ایتمك ایستر . مشارالیه دهایی طانیمق ایچون برطاقم اوصاف كوسترمشدر ؛ ازجمله : داهیلرده متین‌برشخصیت واردر ، دیر .

ینه قانته كوره داهیلر انسانیت ایچون برر نمونهٔ امتثال ، برر رهبردر . اونلرك‌آوازه‌لری اعصار ماضیه وحاضره‌ده دائمی بر صدا بولور . دیمك‌كه داهیلر اولا برشی بوله‌جق ، بونی كندی كندیلكندن بوله‌جق ، وبولدقلری شی‌ده‌دائمی صورتده پایدار اوله‌جق .

« دها » ایچون كوستریلن اوصافی كاملاً تعداده قالقیشیرسه‌ق بحثی‌ممكن‌دكل‌بتیره‌میز . بناءً علیه تفصیلات آنفه‌یی كافی عد ایله شوبحثه ختام ویره‌لم .

— ۱۷ تموز ، ۱۳۱٤ —

صبیحه جاهد

بو هفته‌نك استانبول پوسته‌سی ینه قسم سیاسیزه دچ ایدلمشدر ؛ اورایه مراجعت بیورلسون .

رافائل

— دولامارتين —

جهانی بر صحنهٔ مختلف المناظر کبی تلقی وقبول ایتدیکمز صورتده اومناظرك روحه ، شکله ، حرکانه ، احتساساته ، بدایعه ، تکملاته وسائره‌یه عائد برر جلوه وجوده کتیرر برچوق پرده‌لری، فصولی ، ادواری واردرکه حکمت وحقیقت اشیایی ، یاخود خاصةً صور محاسن آفرینشی تدقیق ایتمه‌یی کندیلری ایچون برمشغلهٔ قیمتدار اتخاذ ایتمش اولان فیلسوفلرجه، شاعرلرجه تفحص ومطالعه‌سی پك روح نواز برنوعلدر. آز چوق خصیصهٔ احتساسدن بهره‌ور بر روح اوان انبساط ، یاخود ساعات تکدرنده اویله‌شیلر کورر، اویله حاللر کچیررکه بونلر الك بسیط برموضوعه بلند ومشعشع بر طاقم الوان رقیقه درج ایتمسنه مساعد اولور . هله سیالهٔ غرامك اوردهٔ احتساسه سریان ایتدیردیکی اهتزازات رقیقه بیویه بیویه ، حرارت قلب مختلجنك تأثیری آلتنده انبساط ایده ایده، شراره‌لری اکثریا قلملرك اوجندن دوکولن شدتلی بر رجفان ایله نتیجه‌یاب اولدیغی کورولور .

تأثرات محرم شبابی کالك وقرطاسه‌تودیع وبوصورتله جبههٔ ایامه نقش ایدن شاعرلر ، غرامزده‌لر پك چوق کورلمش ایسه‌ده لامارتين قدر رقیق ولطیف بر شکل ورنك ایله تودیع خاطرهٔ ابدیت ایدنلرینه پك نادراً تصادف اولنمشدر . لامارتینك «Confidences» سرنامه‌سی آلتنده تحریر ایتدیکی آثاردن اولوب بومقاله‌مزه موضوع اتخاذایتدیکمز «رافائل» ایچون: اعماق روح بشردن قوپان هردرلو آواز امپرورك ، فریاد یأس انکیزك جوال ، ذیروح بر معکسیدر ، دیمك — قلب انسانی دهشه‌رك بتون سرائر حسیه‌سیله اورته‌یه دوکدیکی ایچون — هیچده مبالغه دکلدر . سراپای وجودی برحس باریك عاشقانه‌یه منقلب اولان بوشاعرك «رافائل» ك هرصحیفه‌سنده ، هرسطرنده سویله‌دیکی، اکلاتمغه چالیشدیغی شی نه‌در؟ روحانی برانسیت : ایکی پاکیزه دامنك موانست صمیمه‌سی... فقط، شاعرك قلمی شوساده وقعه‌نك اوزرینه دوشه‌نن سحائب تحسساتی آرالق آرالق یاروب کچیور، بونلری بری برینه چارپیور ، شعله‌لر دوکیور ، بارقه‌لر صاچیور، بومصادمات روحیه‌نك آراسنده کندیسی‌ده غشی اولوب کیدیورکه اثرك مزیت حقیقیهٔ ادبیه‌سی ایشته‌بودر.

رومانلرك وقایع غریبهٔ متسلسله‌سنی تعقیبه آلیشمش اولدقلری ایچون «رافائل»ی ده — مطبوعات یومیه‌نك هرکون ملی، غیر ملی وسائرناملرله برر نمونه‌سنی کوسترمکده اولدیغی — حکایه‌لردن فرض ایدنلر مطالعه کلفتنی اختیار ایتمسه‌لر اصابت ایتمش اولورلر ؛ چونکه بونده اونلره بکزر برشی بوله‌میه‌جقلرندن صیقلملری پك محتملدر!

قارئین کرامه بوبابده بر فکر ویرمك ایچون ، انتشاری کچن هفته ثروت فنونده اعلان اولنان « رافائل ترجمه‌سی » نك لاعلی التعیین برطرفنی، برصحیفه‌سنی آچه‌رق اوقویه‌جغم . بوراده رافائل سوکیلیسندن آلمش اولدیغی مکتوبلری آتشلی نوحه‌لرله، تحسرلرله خلاصه ایتدکدن صوکره دییورکه:

«... بو مکتوبلرك کافه‌سنی بولدم . کندیسنك وفاتندن صوکره بریار شفیق یدیله ، برنجی مکتوبدن تا اجلك زبون ایتدیکی ، فقط محبتك متانتبخش اولدیغی بردست ایله محرر اولان صوك کلمه‌یه قدر جواب طرزنده مسطور اوله‌رق ترتیب وتجلید ایدیلن بو مخابراتی صحیفه صحیفه آراشدیره‌رق کراراً اوقودم واشکریز اوله‌رق ، بر جنایت ایشلیه‌جکمشم کبی اوطه‌مه قپانه‌رق ، هپسنی یاقدم . لکن ، بویاری یانمش اوراقی بردها اوقویه بیلمك ایچون آلولرله بلکه یکرمی دفعه مجادله ایتدم ... « نیچون؟ » می دییورسك ؟ — أوت ، بونلری یاقدم ، خاکسترینی برهوا ایتدم ؛ زیرا کوللرینك بیله بوارض ایچون پك حرارتلی اوله‌جغنی بیلیردم . »

برده رافائلك انوار شبانه آلتنده پارسك سوقاقلرینی طولاشیرکن سوکیلیسنك پنجره‌لرندن سوزولن ضیای نامحسوس فانوسك قلبنده حاصل ایتدیکی تأثیراتی تصویر ایدیشنه باقکز :

«... کیجه‌لین پارسك بنا جبهه‌لرینی ، آفاقنی انواره غرق ایدن متحرك یاخود غیر متحرك فنارلرله مزین روشن جاده‌لر آراسنده اوزاقدن تابان ویالکز نیجه مرئی ومحسوس اولان بوشعله اصلا کوزمك اوکندن غائب اولمازدی . دیکر تنویراتك کافه‌سی نظرمده ناپدید ایدی . میان ظلالده بنی جستجو ایچون اوزریمه مفتوح اولوب کوزلرمك ، فکرمك ، روحمك منحصراً نصب استقامت ایتدیکی بردیده مثابه‌سنده اولان بو کوچك ، مدور پنجره‌دن باشقه نیجه روی غبراده بر شعاع ، جو سماده بر کوکب یوغیدی . طبع بی‌حدود بشریده‌کی قدرت نه‌مستحیل الادرا کدرکه مسافات فضائی هزاران کائنات ایله مشحون ایدرده کلیت واحاطه‌سنه نسبةً ینه‌ونی تنك ومحدود بولور ! یاخود بر بلدهٔ جسیمه‌نك محیط فوایدی ایچنده ، برنهرك سیسلری آراسنده فروزان اولان کوچك برنقطهٔ لمعه‌دارده کنجایشپذیر اولورده قصوای آمال وحسیاتی، تخبهٔ ذکا وغرامنی برلیلهٔ صیفك برشبتابیله انجق رقابت ایده‌بیلن بر شرارهٔ رقیقه‌ده بولور !.. کوزلریمه قدر آتغیلره، صارغیلره بورونه‌رك بوجسر مظلمك اوزرنده یورور ایکن بونی قاچ دفعه‌لر کندی کندیمه دوشونمشمدر . اوزاقدن ایشلدایان اوپنجره‌یه باقوب نیجه دفعه‌لر : سوندور ، سوندور ، ای ربم ! ارضك نه‌قدر انواری وارسه سوندور ؛ فضاده‌کی بواجرام منیره‌یی مکدرایت . مکسفایت ؛ یالکز ایکی حیاتك برنجم رازداری اولان شوکوچك ایشیغی سرمدیاً پرتوفشان قیل . بوروشنائی تکمیل عوالمی تنویره ، ازلیت وابدیتك امتدادنجه باصره‌می تزیینه الوپره‌جکدر ! دییه رفع فریاد ایتمشمدر . »

ایشته رافائل ...

شو وسیله ایله لامارتینك برترجمهٔ حیات ادبیه‌سنی یازمق ایستردم؛ فقط بونی — باشلیجه برمقاله تشکیل ایتمك اوزره — ایلریيه تعلیق ایتمه‌یی دها مناسب کوردم .

حسین دانش

صالون کوشه‌لرنده

محرری : صفوتی ضیا

۳۱۵ نومرولو نسخه‌دن بری مابعد

مینی مینی اللرینی آووجمه آله‌رق صیقدم :

— تشکر ایدرم ، عزیزهم ، دیدم ؛ ذاتاً هر خصوصده بن سزك پرستشکار ، منتدار برشاکردکزم . جمعیت ایچنده بنی سز یتشدیردیکز، تربیه ایتدیکز ، هیچ برزمان بوایلکلکزی اونوته‌مم .

یاناقلری ممنونیتندن پنبه پنبه اولدی . اللرینی چکمیه‌رك کوزلریله تبسم ایتدی :

— اووو ! شکیب ، پك زیاده محویت کوستریورسکز؛ سزی طانیدیغم زمان سز ذاتاً مکمل ایدیکز .

ودرحال مقصده عودت ایده‌رك :

— اوحالده قرار ویرلدی ، یارین ساعت بشده سزه انتظار ایدرم . براز دیدی قودی ایدر ، چای ایچرز؛ صوکره‌ده بوستونه ایدرز .. یارین کیملره کیده‌جکسکز ؟

براز دوشونور کبی یاپدم ؛ دیدم‌که :

— مادام « پ » یه کیتمه‌لی برعصر اولدی ، یارین کونیدر، براز اوغرامق نیتنده‌یم ... طبیعی مادام دولانسه‌ده کیدرم ... اقشام یمکنه‌ده « روستوف » لره دعوتلی‌یم . مع‌مافیه بونلرك هپسنی برطرف ایدوب یمك زمانه قدر سزکله بولنمه‌یی ترجیح ایده‌جکم .

مسرتله اللرینی چیرپدی :

— بن‌ده روستوفلره دعوتلی‌یم ؛ حتی ، تبشیر ایدرم ، دانس دخی ایدیله‌جك . اوحالده سزی یارین آلتی بچغه قدر آلیقورم . ساعت سکزده ینه بزه کلیرسکز؛ روستوفلره قوجه‌مده کیده‌جك ؛ هپ برابر کیدرز ... اولمازمی ؟

— مع‌الممنونیه !

دیدم ، اللی اوپدم ، آیرلدق .

آرتق بالوده طورمق ، میس لیدیایی بر دها کورمك ایستمه‌دم . چیقوب کیتمك اوزره ایلریلیوردم . کچه‌جکم صالونك تا قاپیسنده لیدیا بر اسکمله‌یه اوطورمش ، یلپازه‌لنیوردی . دوداقلرینك اوزرنده ، شقاقلرنده ، کوزلرینك آلتنده اوفاق اوفاق بلوزی تر دانه‌لری پارلدیور ؛ یلپازه‌یی صاللادقجه اوکور ، متموج ، قمرال صاچ یغینك اوته‌سندن بریسندن صیریلوب قاچان تللر بر پرواز نازنین ایله اوچوشیوردی ... بر مدت طوردم ، بوکنج قیزی دقتله معاینه‌یه قویولدم : کوزل دکلدی ، عادتا هیچ کوزل دکلدی . یومق چهره‌سنده نظره چارپه‌جق هیچ برشی یوقدی . اینجه اینجه قمرال قاشلری ، براز اوجی قالقیق دوز برونی ، قالینجه دوداقلری، دائما نیم قپالی یشیل کوزلریله بوچهره پك دوزکون وسویملی ، فقط هیچ کوزل دکلدی . هرپارچه‌سنی آیری آیری تدقیق ایتدکجه هپسنده جزئی برر قصوره تصادف ایدییوردم ؛ لکن هیئت مجموعه‌سنده اویله بر آهنك حسن ، اویله برامتزاج اقسام ، بر جاذبه وار ایدی‌که انسان بلااختیار مجلوب ومنجذب اولیوردی . بوچهره‌یه برغرابت مخصوصه ، برباشقه‌لق ، بر خصوصیلك ویرن شی تنی ایله صاچلری ایدی . غایت قمرال ، غایت صیق ، غایت کور اولان بو صاچلرده اوقدر اینجه‌لك ، پارلاقلق ، طوپلانشنده اودرجه انسجام، ظرافت کورولیوردی‌که بونلرك ال ایله طارانوب اوحاله کتیرلمش اولدیغنه احتمال‌ویریله‌مزدی. صانکه بوصاچلری جناب حق بویله‌جه، بو بیچمده ، بووضعده یاراتمش .. بوصاچلر بوقیزك اعضای وجودندن متفرق ، بسبتون آیری ، بسبتون باشقه بر پارچه ایمش ظن اولنوردی . هله اکسه‌سنك دوزلکی .. کردننك بیاضلغی وبیچمی .. اکسه‌سندن یوقاری طوغرو قالدیرلمش صاچلرك انتظامی ، پارلاقلغی .. پنبه قاملیالر قدر دوز ، مطرا وعادتا شفاف طوران تننك لطافت رقیقه‌سی میس لیدیایه حقیقةً بر خارق العاده‌لك کتیرردی . رقصك ویردیکی حرارتله‌دیاناقلری قیزارمشدی ؛ کوکسی خفیف خفیف قیملدیوردی .

بن بونلری تدقیق ایتدیکم صره‌ده کوکلمده اویله بر بیزارلق ، برمفتوریت طویوردم‌که برقاچ دفعه‌لر کندی کندیمه :

— بن‌ده اما تحف اولمشم ، حسیاتمی تدقیق ایده‌جکم دییه کندی کندیمه جعلی تأثرلر ایجاد ایدیورم .

دیدم؛ مع‌مافیه قیزدن کوزمی آیره‌میوردم. چیپلاق اوموزلرینك، آچیق سینه‌سنك ، حاصلی ده‌قولته حالنك ظرافت ولطافتی بنی پك زیاده متحسس ایدیوردی . بوقدر کوزل ده‌قولته .. بودرجه پارلاق ، مصفا ، مشکل ومحرّك اوموزلر کورمه‌مش ایدم .

قابل انکار دکلدی .. اوت ، بوقیزده برباشقه‌لق ، بر یکتالق واردی . باشنی طوتیشی ، کوزلرینی سوزه‌رك باقیشی ، اطوارینك سادەلکی ، آغیرلغی، کبارلغی بوکنج قیزك فطرتنده برممتازیت ، برفوق‌العاده‌لك اولدیغنی کوستریوردی .

آه ! کیم بیلیر ، بو چهره‌نك قلبی‌ده نصل برقلب .. نصل باشقه برقلب ، نه‌درلو احتیاجات ، نه‌درلو آمال واحتیاجات ایله مشحون برقلب ایدی . دییوردم‌که اوداثما یومولو ، قپالی کبی طوران کوز قپاقلرینك آرقه‌سنده کیزله‌نن قلب‌ده ناقابل نفوذ ، ناقابل تشخص ، قاپالی برقلبدر . بوقلب پك چوق کشیلر ایچون برمعما ، متعسر التحلیل برمعما حالنده قاله‌جقدر .

تدقیقم بودرجه‌یی بولنجه کوکسمدن طوغرو برشیئك اویاندیغنی، اوینادیغنی طویدم .. تعریف ایده‌میه‌جکم ، اکلاته‌میه‌جغم برشی . ظن ایدییوردم‌که کوکسم کنیشلیور ، لطیف بر سرینلك ، بر

بوشلقله کنیشلیور . صوکره بردنبره ینه کوکسمده برکوچولیش، برطارالیش حس ایتدم . قلبم تقاص ایدییور ، بوغازمه برشیلر طیقانیر کبی اولیوردی :

— آمان ، نه بدلالق !

دیدم وکنیش برنفس آلمق ایسته‌دم . ممکن اولمادی . قلبمك اوزرنده برطیقانقلق، برآغیرلق طوییوردم. تکمیل نفس آله‌میوردم. برایکی دفعه بربرینی متعاقب یوتقوندم. آلنمده طوپلانان صوغوق ترلری سیلدم . باشمی صاللادم . چوق شامپانیا ایچدیکمه حکم ایدییوردم ؛ وکندی کندیمه حدتله :

— بنده‌ده هیچ اعتدال یوقدر که !

دییوردم . حال بوکه ایکی قدحدن فضله ایچدیکمی خاطرلایه‌میوردم ... آرتق اورادن چکلمکه، براز هوا آله‌رق شوصیقنتیمی دفع ایتمکه قرار ویردم. ایلریله‌مك اوزره ایدم که لیدیا یرندن قالقدی . دوداقلرنده خفیف بر تبسم ، کوز قاپاقلرنده اودائمی ، اولطیف قیصیقلق ایله آغر آغر بکا طوغرو یوریبوردی . یانمه کله‌جك ظن ایتدم . حال بوکه اوخرام وقورانه‌سیله بنی کچدی . صوکره دونوب کوزلرینی دها زیاده سوزه‌رك ، باشنی براز ایلریله‌ته‌رك بکا باقدی :

— آ ... دیدی ، آز قالدی سزی طانیه‌میوردم . نصل ، کورل اکله‌نیورمیسکز ؟

وجوابمی بکله‌مدن ینه آغیر آغیر یوریدی، کیتدی ....

برمدت آرقه‌سندن باقه‌قالدم . کینشنده بیله بر خصوصیت واردی ... غایت ساده ، غایت اینجه ، نازك بر تووالت : آچیق مائی یانار دونر جانفس اوزرینه اینجه اینجه قیورلمش غایت بول برمائی تول کچیرلمش ، بلنده قویو مائی قالین آطلس برقورده‌له بر قاچ دفعه کلیشی کوزل صاریلیویره‌رك برکمر تشکیل ایتمش، بوکمرك آرقه طرفنه نقایدد پرلانطه وفیروزه ایله مزین بیوك بر طوقه ایلیشدیرلمش ایدی . بو طوقه‌نك آلتندن اطلس قورده‌له‌نك ایکی اوجی اتکلرینه قدر صاللانیوردی . قوللرنده ، کوکسنده ، باشنده هیچ برشی ، بر زینت زائده یوق ، یالکز صاچنك آرقه طرفنده اك قباریق یرینه ینه فیروزه ایله پرلانطه‌دن اینجه، دوز بر یوروش طاقیلی ایدی . دیرسکندن یوقاریسنه قدر اللرینی ستر ایدن بودسوئد بیاض الدیونلر بوروشه‌رق دوشمه‌مك ایچون ینه بربر فیروزه‌لی الماسلی خفیف ، کورونمیه‌جك قدر خفیف برر آلتون بیله‌زیکله طوتدیرلمش ایدی .

خلاصه لیدیایی کورن یکنظرده بر هوای نسیمیٔ ظرافت ایچنده طوغوب بویومش نادر ، نازك ، لطیف برچیچکه بکزه‌تیردی . بن ایسه هیچ برشیئه تشبیه ایده‌جك حالده دکلدم . یالکز طالغین نظرمله اونی تعقیب ایدییوردم .

اوبر کره‌جك بیله آرقه‌سنه دونمه‌دن، اطرافنه باقه‌دن یوریبوردی. دانس باشلایه‌جغی جهتله اطرافنی برچوق کنجلر احاطه ایتدیکی حالده هیچ برینه باقمیور ، آره‌ده باشنی صاللایور ، قارنه‌سنی اوزاتیور ، منهالك برال اورایه برشی اشارت ایدییوردی ... بن بونلری اوزاقدن کوریبوردم . و ، نیچون بیلمم، اونلره التحاق ایله کیدوب بر والس‌ده بن ایستمکه جسارت ایده‌میورم . کوکسمده ینه اوسرینلك ، اوبوشلق ، وعقبنده اوطیقانقلق پیدا اولیوردی . نهایت صانکه اوزرمده‌کی بواوزونتی‌یی دوکمك ایستیورمشم کبی اوموزلرمی سیلکه‌رك :

— اووو ! دیدم ، ابداللاشمه‌نك عالمی یوق ؛ شیمدی‌ده بو انکلیز قیزیله‌می اوغراشه‌جغز ...

« پاده پاتینور » دیدکلری بردانس اوینانیوردی. همان کیتدم ، بیلدکلرمدن غایت چیلغین ، غایت خیرچین ، غایت شن بر قزك اوکنده اکیلدم :

— مادموازل ، دیدم ، بودانسی تکمیل بکا احسان ایدبکز .

— بك کچ خاطرکزه کلدم ، دیدی؛ مع‌مافیه بن ابی برقیزم ، احبامی کوجندیرمك ایستمم .

دانس ایدییوردق ؛ قیزجغز بکا برطاقم شیلر ، برچوق شیلر صوریبوردی . غالبا بنده جواب ویریبوردم ؛ فقط نه دییوردم ، بیلمم . کوزلرمله اوقدر کشینك ، اوقدر غلبه‌لغك آره‌سنده اونی، میس لیدیایی آرایوردم. نیچون آرایوردم؟ هیچ ... برشی ایچون دکل . یالکز باقه‌جقدم ، کیمکله دانس ایدیور ، کوره‌جکدم ؛ مراق بویا ... ذاتاً باشقه نه‌مقصدم اوله‌بیلیردی ؟

لکن کوره‌میوردم وکوره‌مدیکم ایچون مضطرب اولیوردم... بر دقیقه ، لیدیانك بیوك صالونه کچمش اولمسی احتمالی ذهنمی غیجیقلادی . درحال اورایه کیتمك لزومنی حس ایتدم :

— هایدی اوبر صالونه کچه‌لم ، اوراسی دها تنهادر .

دیدم. مجلا پارکه اوزرنده یاواشجه قایه‌رق اوبر صالونه کچدك. لیدیا اوراده ایدی؛ فقط اوینامیوردی. والده‌سنك یاننه اوطورمش، کوزلکنی کوزلرینه .. اوسوزوك ، او دائما نیم قپالی طوران کوزلرینه یاقلاشدیرمش ، دانسی تعقیب ایدییوردی . آرقه‌سنده بر صره کنج اکیلمشلر ، متبسمانه برشیلر سویلیوب کولوشیورلردی. او دونوب هیچ بریسیله طوغرودن طوغرویه قونوشمیور، یالکز مقام تصویبده خفیف باش صاللایور ، آره‌ده بر تبسم ایدیور وتمادیاً خلقی معاینه ایله مشغول بولیوردی .

برآره‌لق والده‌سنه بر شیلر سویلدی . ایکیسی‌ده متحدالرأی اولدقلرینی کوستررر بر تبسمله باشلرینی اکدیلر . بن بیلمم نیچون شاشیرمش ایدم .

— مابعدی وار —

احمد احسان

موفق اولان دهاة اساتذهٔ ادبدن اولوب آثار نادره‌سندن هربری بر انموذج بلیغ حسی ، هر برزادهٔ قلم بدیعی بر فریادزمزمه‌آرای روحانی ، برعکس ندای لاهوتی کبی قلب تحسس پروری تهزیزه ، انسانی جسمانیتندن تجریده کافی اولان لامارتینك آثار برکزیده‌سندن « رافائل » ك مقتدر بر قلمك محصولی اولان بر ترجمه‌سی مطبعه‌مز معرفتیله طبع وتمثیل اولونه‌رق تعمیماً للاستفاده بو هفته موقع انتشاره وضع ایدلمشدر . فیئاتی اون غروشدر .

اثرك ماهیتی حقنده کله‌جك نسخه‌مزده برمقالهٔ مخصوصه مندرج بولونه‌جقدر .

عثمانلی ترزی وفسچی تجارتخانه‌سی

حاجی احمد کمال : مقاصدار مشهور : ب . بلاط

درسعادت : سرکه‌جیده تراموای جاده‌سنده اسکی دیون عمومیه دائره‌سنده

مغازه‌مزده آلمان اصولی اوزره انواع ملبوسات عسکریه ، صوك موده ملبوسات ملکیه ، البسهٔ رسمیه وغیر رسمیه اعمال اولنمقده وانواع تحافیه واقمشه فروخت اولنمقده‌در . اهالئ کرامك هرصورتله توجه ورغبتلرینه مظهر اولمق وخدمات ناچیزانه‌ده بولنمق اوزره مغازه‌مزجه موضوع شرائط اساسیه‌دن اك برنجیسی محترم مشتریلرمزك سپارش بیوره‌جقلری هرنوع ملبوثاتی مشهور مقاصدار ب . بلاطك صوك درجه دقت ومهارتله اعمال ایلمسی وبکنلمیان البسه‌نك مغازه‌جه قبولیله بکندیریلنجه‌یه مکرراً اعمال اولنمسیدر . مطلوب اولان مکملیتك بر قاتدها تأمینی وسپارش بیوریله‌جق ملبوساتك کمال‌دقت ومتانتله دیکلمسی ایچون مغازه‌مز درونده ونظارتمز تحتنده بر دستکاه انشا وعلاوه اولنه‌رق صورت مخصوصه‌ده قلفه‌لر جلب وانتخاب اولنمشدر . فانیله ، چوراب ، مندیل ، کوملك ، لوانطه وسائره کبی لوازمك همان کافه‌سی مغازه‌مزده موجود بولنمقده اولوب ظرافتندن ماعدا اهونیتی رقابت قبول ایتمز درجه‌ده‌در .

صنایع ومعمولات داخلیه‌نك تأمین رواجی مغازه‌مزجه مطلوب قطعی اولمسنه مبنی مابین همایون جناب ملوکانه آغزلقجی باشیسی علی بك طرفندن اعمال اولنان انواع کهربا وسائر متنوع معدنیاتدن ارکك وزنه ایچون سیغاره آغزلقلری ، فیل دیشی ، آبانوز کل آغاجی وسائر نادیده آغاجلردن معمول باستونلر ، میر مومی الیهك اختراعکرده‌سی اولان ملوق کهربادن سیغاره‌لقلر واجناس معلومهٔ مختلفه‌دن تسبیحلر رقابت قبول ایتمزدرجه‌ده اهون وامثاللری بولنمامق شرطیله یالکز مغازه‌مزده فروخت اولنمقده اولدیغنی صنایع ونفایس پروران اهالی‌یه عرض ایلرز . مغازه‌مزی لطفاً بر دفعه تشریفه رغبت بیوره‌جق ذواتك کوره‌جکاری انتظام ومکملیتدن اویولده بر ترك مغازه‌سنك کشادندن ممنون اوله‌جقلرینی قید ایلرز .

ایپك طوقویان برقیزك سرکذشتی

مادموازل لوئیز قوتاز (دولومییو) ناحیه‌سنه ملحق (مه‌هود) قریه‌سنده اقامت ایتمکده‌در . کندیسی اون بش یاشندن بری ایپك قماشی طوقومقده اولوب الیوم اوتوز ایکی یاشنده‌در . بوصنعت خوش اولدقدن ماعدا صحت اوزرینه‌ده مضر بر تأثیری یوقدر . لکن چالیشمقدن بیقوب اوصانمق بیلمین مادموازل قوتاز پدری مالك اولدیغی اراضی‌یی زوع ایدرکن اره‌صره معاونت ایلر . مادموازل قوتاز صاف هواسی انسانه حیات بخش ایدن طاغلق بر مملکتده ساکن اولمغله برابر کثرت سعی وعمل ایله نهایت صحتنی اخلال ایدر .

هردرلو اغدیه ایچون اشتهانك فقدانی ، برقاچ دقیقه قدر برشی اوقویه مامق وبعضا بر کلمه بیله سویلیه‌مه‌مك اعراضیله بر مرض عصبی باش کوستردی . دیرکن ناکهظهور بر حال خسته‌نك صحتنی بر قات‌دها وخامته دوشوردی .

درت سنه ظرفنده بوخسته‌لق کیتدکجه تشدد ایلیه‌رك هیچ برعلاجك تأثیری کورلمدی . مادموازل قوتاز شو احوالی بر قاچ آی اقدم بکا یازمش ایدی . مکتوبنده دیپوردی‌که :

نهایت دوقتور ویلیامسك ترتیبکرده‌سی اولان پینق حبلرینك بونوع خسته‌لغه فوق‌العاده ایی کلدیکنی (پله‌رن) غزته‌سنده اوقودم . بوحبلردن التی قوطی استعمال ایدنجه کندمده بر ایلك مشاهده ایتدم . ایی طعام ایدییوردم ، قولایجه اوقویه بیلیوردم . احوال صحیه‌م تماميله ایلشمش ایدی . مع مافیه بر طرفدن‌ده چالیشمق مجبوریتی وارایدی . بوحبلرك استعمالی ایچون توصیه اولنان تدابیرك جمله‌سنی اجرا ایده‌مز ایدم . اکربوتدابیری لایقیله اجرا ایتمش اولسیدم کیم بیلیر نم ایچون نه قدر ایی اوله‌جق ایدی ! »

غزته مدیری مادموازل قوتازك مکتوبنی بکا ویردیکی زمان مادموازل قوتازه برمکتوب یازه‌رق احوال صحیه‌سنده مشاهد اولان ایلك دوام ایدوب ایتمدیکنی صورمقلغمی رجا ایتدی .

براز زمان صکره کوزل یازیلی بر مکتوب الدم . ماد موازل قوتاز احوال‌صحیه‌سنك ایلشمکده بر دوام اولدیغنی تأیید ایدییوردی . الیوم کندی صحتی صنعتی اجرادن بشقه زراعت ایچون پدرینه یاردیم ایتمسنه دخی مساعده ایتمکده ایمش . انك ایچون پینق حبلرینی بر حس شکران ایله مدح ایدییوردی .

پینق حبلرینی قوللاناتلر بونلرك فوائد عظیمه‌سنی مشاهده ایدرلر . فقرالدم ، فلج ، روماتیزما ، صرعه ، سیکیر خسته‌لقلری ، باش آغریسی و سائره کبی امراض ایچون اك برنجی دواپینق حبلری اولوب قانی تصفیه ، اعصابی تقویه ایدر . بکزی صارامش کیمسه‌لره بر رنك لطیف ویرر . مشاغل کثیرهٔ جسمانیه وعقلیه‌دن ، سوء استعمالاتدن طولایی مبتلا امراض اولان ارکك و قادینلر حیات تازه بخش ایدر .

هر اجزاخانه‌ده صاتیلیر . لکن ده‌پوسی دوسعادته غلطه‌ده (اقونومیق قوئوپه راتیو سوسیه‌تی لیمیته‌دن) نام کبیر بقالیه مغازه‌سیدر . بر قوطوسی ۱٦ ، التی قوطوسی ۹۰ غروشدر .

جالب نظر دقت برحکایه

مخابرلرمزك بردن :

بعض وقایع واردرکه ماهیتی نسبتنده اعطای تفصیلاته لزوم کوسترمز وحتی آنلری‌ده موقع‌مباحثه ومناقشه‌یه چکمك اصل تأثیرینی تخفیف ایلر .

ایشته آتیده‌کی نقل ایده‌جکمز حکایه دخی بوقبیلدندر . بونی بکا سویلین (آمیه‌ن) بلده‌سنده ژاقوبن سوقاغنده مقیم مادام (ل.لوبلان) در . مادام لوبلان دیدی‌که :

— استسقاء وتبول زلال مرضلرینه کرفتار اولمش ایدم . بوخسته‌لقلر شدتلی بربرونشیتك تأثیریله کسب وخامت ایلین دیزانترینك نتیجه‌سی ایدی . تشکلات بدنیه‌مك قوتی حسبیله محافظهٔ حیات ایلیه‌بیلدم . فقط استسقاء ایله تبول زلال مرضلری بر درلو کچمدی . هیچ بر صورت تداوی فائده‌مند اولمدی . بجاقلرم دائما شیش ایدی . دوقتور ویلیامك ترتیبکرده‌سی اولان پینق حبلرینه دائر اولان رساله‌یی اوقودیغم زمان بوحبلرك پك چوق خسته‌لقلری شفایاب ایده‌جکنی اوکره‌نه‌رك بوعلاجی دخی تجربه‌یه قرار ویردم . بوحبلری استعماله باشلار باشلاماز حس اولنور درجه‌ده ایلشدم . بجاغمده‌کی شیشلك زائل اولدی وتبول زلالدن هیچ براثر قالمدی ، صارارمش اولان بکزم حال طبیعیسنی آلدی . خلاصهٔ کلام تماماً شفایاب اولدم بوده انجق پینق حبلری سایه‌سنده‌در . آنك ایچون بوحبلری عمومه توصیه ایلمك نم ایچون بروظیفهٔ شکران حکمنده‌در . بن قطعی صورتده شفایاب اولمق ایچون آره‌صره بوحبلری حالا استعمال ایدییورم .

اهمیتلی بر نقطه‌یی اونوتمشم : بن قرق بش یاشنده‌یم . پینق حبلرینك اعادهٔ صحت یولنده بش آی ظرفنده موجب اولدیغی فوائدی دیکر ادویه یکرمی سنه‌ده حصوله کتیره‌مز .

پینق حبلری قانی تصفیه ، اعصابی تقویه ایچون اك برنجی علاجدر . روماتیزما ، صرعه ، فلج سیکیر خسته‌لقلری ، باش اغریسی وامراض سائره‌یی تداوی ایدر . صارارمش بکزلره کوزل بررنك ویرر . مشاغل کثیرهٔ بدنیه وعقلیه ایله سوء استعمالاتدن طولایی ضعیف دوشن ارکك وقادینلره حیات تازه ویرر .

هراجزاخانه‌ده صاتیلیر . لکن باشلیجه دپوسی درسعادتده غلطه‌ده کائن (اقونومیق قواوپه‌راتیو لیمیته‌د) نام کبیر بقالیه مغازه‌سیدر . بر قوطوسی ۱٦ ، التی قوطیسی ۹۰ غروشدر .

Directeur-proprietaire
AHMED IHSAN

8 me année N° 388

Le 18 Aout 1898

BUREAUX:
78, Grand'rue de la Sublime Porte
CONSTANTINOPLE

ABONNEMENTS.
150 piastres ou 32 francs par an pour tous les pays de l'union postale

ثروت فنون

توجیهات وحوادث قسمی

SERVET-I-FUNOUN : SUPPLÉMENT POLITIQUE

صاحب امتیاز ومدیری
احمد احسان

جریده‌مزه موافق آثارقبول اولنور محررات اعاده اولنمز — هردرلو اوراق سرمحرر نامنه کوندرلملیدر

شرائط اشترا :
درسعادتده سنه‌لکی ۱۳۰ الق ایلغی ۷۰ ولایاتده سنه‌لکی ۱۵۰ و الق‌آیلغی ۸۰ غروشدر نسخه‌سی ۱۰۰ پاره‌در

نومرو : ۳۸۸ — پنجشنبه — ٦ اغستوس ۱۳۱٤ — سکزنجی سنه ، اون بشنجی جلد

سلاملق رسم عالیسی

ولی نعمت بی‌منت عالم عالمیان ووسیلهٔ تأیید آسایش جهان ، ظل ظلیل خدای مستعان وخلیفهٔ بیعدیل پیغمبر عالیشان افندمز حضرتلری جمعه کونکی روز فیروزمیامن روزده ادای فریضهٔ صلات و اکتساب موضات بیورمق نیت جلیله‌سیله سلاملق رسم عالی‌العال میامن اشتمالنك جلهٔ مؤسسات حضرت ظل‌اللهیلرندن اولان (حمیدیه) جامع نورانیت لامعنده اجراسنی امر وفرمان بیورمشلردر .

ذات قدسیت سمات جناب خلافتپناهیلری کردونهٔ شرف وشانه سایه انداز مکارم اجلال اولدقلری حالده جامع نورانیت لامع مذکوره بالمواصله ادای صلات تجلی آیات بیوردقدن صکره کمال شان ونباهت ووفور ... ودولتله سرای معلای حضرت جهاندار عظمیلرینه معاودت بیورمشلردر .

توجیهات

پنجشنبه — ۳۰ تموز ۱۳۱٤

داخلیه نظارت جلیله‌سی مکتوبجیلنی نظارت مشارالیها مکتوبی قلمی مدیری سعادتلو فوأدبك افندی حضرتلرینه

نظارت مشارالیها مکتوبی قلمی مدیرلکی قلم مذکور باش معاونی سعادتلو علی فوأدبك افندی حضرتلرینه تفویض بیورلمش ومکتوبئ مشارالیه حضرتلرینك تحلیفی اولجه اجرا قلندیغی کبی مشارالیه فوأد بك افندی حضرتلرینك‌ده بودفعه تحلیفی اجرا قلنمشدر .

وظائف مأموریتنی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام ومساعیسنه مبنی مناستر ولایتی مجلس اداره کاتبی سعادتلو محمد واصف افندی‌یه ترفیعاً رتبهٔ ...

تلغراف وپوسته نظارت علیه‌سی مکتوبی قلمی خلفاسندن عزتلو طاهر افندی‌یه قدم واهلیتنه مبنی ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف متمایزی

وظائف مأموریتنی حسن ایفا ایتمکده اولمسنه مبنی صاروخان سنجاغی تجارت محکمه‌سی رئیسی عزتلو محمود بکه ترفیعاً ثانیه صنف متمایزی ومخدومی فتوتلو کانی بکه رابعه رتبه‌لری

وظائف مأموریترینی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام ومساعیلرینه مبنی قوصوه ولایتی مکتوبی قلمی کتبه‌سندن رفعتلو وهبی افندی‌یه ترفیعاً ثالثه وکتبهٔ مومی‌الیهمدن فتوتلو مصطفی وعبداه ومحمد کامل افندیلره رابعه رتبه‌لری توجیه بیورلمشدر .

قورفو باش شهبندرلکنه ... باش شهبندری سعادتلو ... حضرتلرینه

... قورفو باش شهبندر ... افندی‌یه

... قوزلوه شهبندری عزتلو عبدالکریم ثابت بك

بکرش باش شهبندرلکنه تبریز باش شهبندری عزتلو باهر بك

تبریزباش شهبندرلکنه کوستنجه باش شهبندری عزتلو رأفت بك

کوزلوه شهبندرلکنه قورفو شهبندر وکیل سابق هدایی بك

ترانسوالده کائن یوهانسبورغ فخری شهبندر وکالتنه برنوریاده المانیا دولت فخیمه‌سی قونلوسی بولنان موسیو بیرمان تعیین بیورلمش ومشارومومی‌الیهمدن صبحی بك افندی حضرتلریله هدایی بکك بودفعه وشدید افندی‌ایله باهر ورأفت بکلرك مأموریت سابقه‌لرینه حین تعیینلرنده علی‌الاصول تحلیفلری اجرا ایدلمش وعبدالکریم ثابت بکك تحلیفی عملنه‌دردست اشعار بولنمشدر .

نشان — قدم واهلیتنه بناءً تلغراف وپوسته نظارت علیه‌سی مکتوبی قلمی خلفاسندن عزتلوطاهر افندی‌یه اوچنجی رتبه‌دن مجیدی

مشاهد اولان حسن خدمت وغیرتلرینه مبنی قوصوه ولایتی مکتوبی قلمی کتبه‌سندن قدری وفتاح افندیلره بشنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر .

جمعه — ۳۱ تموز ۱۳۱٤

مشاهد اولمسی جهتیله شورای دولت مالیه دائره‌سی برنجی صنف معاونلرندن عزتلو جمیل بکه ترفیعاً ثانیه صنف متمایزی وایکنجی صنف ملازملرندن رفعتلو علی ومحکمهٔ تمییز ملازملرندن کمال‌الدین بکلره ثالثه رتبه‌لری

وظائف مأموریتنی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام وغیرتنه مبنی ساقز سنجاغی تحریر وویرکو مأموری عزتلو عصمت بکه ترفیعاً ثانیه صنف متمایزی دکزلی سنجاغی بلدیه طبیبی عزتلو محمد شاکرافندی‌یه حسن خدمتنه مبنی ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف متمایزی وظائف مأموره‌لرینك حسن ایفاسی امرنده مشهود اولان سعی واقداملرینه مبنی قارخانهٔ عامره مدیری عزتلو هدایی بکه ترفیعاً ثانیه صنف متمایزی وخزینهٔ خاصهٔ شاهانه دعوی وکیلی ایله املاك همایون برنجی شعبه‌سی مدیری معاونی عزتلو جمال بك ایله سرای همایون ملوکانه حطب انباری باش کاتبی حمدی افندی‌یه ترفیعاً ثانیه صنف ثانیسی وخزینهٔ خاصهٔ شاهانه املاك همایون قومیسیونی ضبط کاتبلرندن فتوتلو سعید وحسنی واسماعیل بکلره رتبهٔ رابعه

حجاز ولایتی مکتوبی قلمی خلفاسندن رفعتلواحمد جمال افندی‌یه رتبه ثالثه توجیه بیورلمشدر .

کربلا سنجاغی محاسبه‌جیلکنه عسیر سنجاغی محاسبه‌جیسی حسن انور افندی

عسیر سنجاغی محاسبه‌جیلکنه کربلا سنجاغی محاسبه‌جیسی عثمان نزهت افندی تعیین بیورلمش ومومی‌الیهمانك علی‌الاصول تحلیفلری محلنه انبا قلنمشدر .

نشان — حسن خدمت واهلیتنه مبنی محاکمات دائره‌سنه مأمورفریق سعادتلو جواد پاشا حضرتلرینه تبدیلاً برنجی رتبه‌دن مجیدی

وظائف مأموریتلرنی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام ومساعیلرندن ناشی تجارت ونافعه نظارت جلیله‌سی محاسبه‌جیسی عطوفتلو مصطفی بك افندی حضرتلرینه ایکنجی وزراعت بانقه‌سی محاسبه‌جیسی سعادتلو لطیف بکه اوچنجی رتبه‌لردن عثمانی

شورای دولت محکمهٔ تمییز معاونلرندن نظمی بکه اوچنجی رتبه‌دن عثمانی وینه معاونلرندن لطفی افندی ایله استیناف مدعئ عمومیسی معاونی فائق بکه دردنجی رتبه‌دن مجیدی

ابنیهٔ سنیه‌نباری معمارلرندن عزتلواوسب افندی‌یه تبدیلاً اوچنجی رتبه‌دن مجیدی

سندات اداره‌سنك درسعادت قسمنده مستخدم اوچنجی دائرهٔ بلدیه ...

KÜTÜPHANE-ANKARA

رغوزه باش شهبندری سرسق زاده رفعتلو احمد نجیب افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن نشان عالیٔ عثمانی

مصرعتیق لساننده مستعمل عروضه دائر برائر تألیف ایتمش اولان موسیو بودی‌یه دردنجی رتبه‌دن عثمانی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

فلمنك دولتنك درسعادت سفیرینك زوجه‌سی مادام وان دراستال دوپیرشیله برنجی رتبه‌دن شفقت نشان همایونی احسان بیورلمشدر.

مدالیه — وظائف مودوعه‌سنی حسن ایفا اتمکده اولسنه مبنی آمدیٔ دیوان همایون خلفاسندن نورالدین فرخ بکه کموش امتیاز مدالیه‌سی

ایتالیا دولتی تبعه‌سندن وموسیقی شناساندن موسیو برناردو ایله نیقولاس‌ده پارچه‌یه صنایع مدالیه‌سی عنایت واحسان بیورلمشدر.

بازار — ٢ اغستوس ١٣١٤

وظائف مأموریتلرینی مقدمانه ایفا ایتمکده اولملرینه وخدمات ممدوحه‌لرینه مبنی مناستر ولایتی والی معاونی عزتلو استفناکی بکه ترفیعاً ثانیه صنف متمایزی واسکوب اشرافندن حاجی عبدالرحمن بك زاده عزتلو منیر بکله ولایت مذکوره سرقومیسری حاجی عثمان افندی‌یه ثانیه صنف ثانیسی ومکتوبی قلمی ممیزی رفعتلو خالد واردو قضاسی تجارندن فوطون زاده حاجی عثمان وبرادری هارون افندیلره ثالثه ویانیه ولایتی داخلنده قورندوس ناحیه‌سی مدیری سابق فتوتلو جمال افندی‌یه رابعه رتبه‌لری

حسن خدمتلرینه مبنی سرای همایون ملوکانه حبوبات انباری یولاف متعهدی رفعتلو حاجی عثمان وشعیر متعهدی رضوان زاده محمد نوری افندیلره رتبهٔ ثالثه توجیه بیورلمشدر.

نشان — اشقیا دردستی خصوصنده مشاهد اولان مساعیٔ فوق‌العاده‌سنه مبنی نظامیه اوتوزبرنجی الایك برنجی طابوری قول اغاسی محمد بکه اوچنجی رتبه‌دن مجیدی

بغداد اراضیٔ سنیه کشف مدیری قائمقام عزتلو ذکی بکه تبدیلاً اوچنجی ویوز باشی فتوتلو حمدی افندی‌یه بشنجی رتبه‌لردن مجیدی

خدمات ممدوحه‌لرندن ناشی فلبه‌ده تجارتله اشتغال ایتمکده اولان ادرنه اهالیسندن وملت موسویه‌دن یاقو پولیقار افندی‌یه دردنجی ویسف اپوپو افندی‌یه بشنجی رتبه‌لردن مجیدی

بغداد ولایتی داخلنده کائن شافعیه مقاطعهٔ سنیه‌سی مأموری محمد حسین اغایه‌سی وغیرتنه مبنی بشنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

مدالیه — خزینه وکیلی سعادتلو مظفر اغا حضرتلرینه التون امتیاز مدالیه‌سی احسان بیورلمشدر.

بازارایرتسی — ٣ اغستوس ١٣١٤

مالیه خزینهٔ جلیله اوراق مدیری معاونی سعادتلو احمد بك افندی حضرتلرینه امورمودوعه‌سنی مقدمانه ایفا ایتمکده اولمسندناشی ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف اولی

وظائف مأموریتنی حسن ایفاده مساعیٔ روتمندانه‌سی مشاهد اولمسنه مبنی قوصوه ولایتی دفترداری سعادتلو مدحت افندی حضرتلرینه ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف اولی

وظائف مأموریتلرینی حسن ایفاده مشاهد اولان سعی وغیرتلرینه مبنی خداوندکار ولایتی داخلنده کرماسـتی قضاسی قائمقامی عزتلو رؤف بکه ترفیعاً ثانیه صنف متمایزی وموصل ولایتی داخلنده عقره قضاسی قائمقامی صالح بکه میرالامرالق وداخلیه مکتوبی قلمی ژورنال مأمورلرندن رفعتلو رفیق بك ایله ازینه قائمقامی اسماعیل حقی افندی‌یه ثالثه رتبه‌لری

بروسه زراعت بانقه‌سی شعبه مجلسی رئیسی عزتلو محمد امین بکه حسن ایفای وظیفه‌ده مشاهد اولان اقدام ومساعیسی جهتیله ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی

وظائف مأموریتنی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام وغیرتنه مبنی جزایر بحرسفید ولایتی دفترداری عزتلو ابراهیم افندی‌یه ترفیعاً ثانیه صنف متمایزی وتیره‌بولی قضاسی اشرافندن ومجلس اداره اعضاسندن فتوتلو عبداه افندی‌یه اعشار احاله‌سنجه کوریلان مساعیسی جهتیله رابعه رتبه‌لری

سزاوار عاطفت علیا اولملرندن طولایی شامده چول ضابطه مأموری سابق جیرودی زاده عزتلو محمد اغایه میرالامرالق وطرابلس شام معتبرانندن عدره زاده رفعتلو محمد خیرالدین والاشهر معتبرانندن متولی زاده توفیق بکلره ثالثه رتبه‌لری

وظائف مأموریتلرینی حسن ایفا ایلمکده اولملرندن ناشی برنجی دائرهٔ بلدیه هیئت صحیه‌سندن عزتلو عاصم بك ایله ککبوزه تلغراف وپوسته مدیری ابراهیم وجانیك سنجاغی متصرف معاونی قره‌بت افندیلره ترفیعاً ثانیه صنف ثانیسی وتلغرات وپوسته نظارتی اوراق اوطه‌سی مأمورلرندن رفعتلو امین وردسعادت پوسته خانه‌سی اتحاد معاملاتی مأمورلرندن شوقی افندیلر ایله ارطغرال سنجاغی مرکز دخان رژی اداره‌سی مدیری محمد بهاء الدین وخداوندکار ولایتی مکتوبی مکتوبی قلمی مسودلرندن احمدممتاز بکلره ثالثه رتبه‌لری

خدمات ممدوحه‌سنه مبنی جده تجاری معتبرانندن عزتلو سید علی سقاف افندی‌یه رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی

وظائف مأموریتلرینی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام وغیرتلرینه مبنی تجارت ونافعه نظارت جلیله‌سی نافعه مدیریتی قلمی کتبه‌سندن رفعتلو فخرالدین افندی‌یه ترفیعاً ثالثه وفتوتلو شفیق افندی ایله احیا وحسن ومجلس نافعه قلمی کتبه‌سندن علی مونس بکلره رابعه رتبه‌لری

تأسیسات عسکریه اعانه‌سی تحصیلاتنده حسن خدمت وغیرتلری کورلسنه مبنی اکین خاندانندن خزینهٔ دار زاده رفعتلو ابراهیم افندی‌یه ثالثه واقشهر قضاسی مجلس اداره‌سی اعضاسندن شعبان افندی زاده فتوتلو محمد افندی‌یه رابعه رتبه‌لری توجیه بیورلمشدر.

نشان — خدمات ممدوحه‌سنه مبنی جده تجاری معتبرانندن سید عمر سقاف افندی‌یه تبدیلاً ایکنجی رتبه‌دن عثمانی

خیرخواهان سلطنت سنیه‌دن اولملرینه مبنی خویده بولنان مکرم‌الملك ایله شام باش کاربردازی حاجی میرزا هاشم خانه ایکنجی رتبه‌دن مجیدی

سزاوار عاطفت علیا اولمسنه مبنی طرابلس شام علماسندن عبداللطیف افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن مجیدی

حسن خدمتنه مبنی داخلیه اوراق اوطه‌سی کتبه‌سندن حسن لطفی افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن مجیدی

تجارت ونافعه نظارتی نافعه مدیریتی قلمی کتبه‌سندن رشاد بکه دردنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

صالی — ٤ اغستوس ١٣١٤

تحریرات خارجیه کتابتنده بوکره تکرار احداث اولنان قلم مخصوص مدیریتنه تحریرات خارجیه قلمی سرخلیفه‌سی سعادتلو یوسف بك افندی حضرتلری

تحریرات خارجیه قلمی سرخلیفه‌لکنه شفره قلمی مدیر معاونی عزتلو صفابك تعیین بیورلمش ومشارموی الیهمانك علی الاصول تحلیفلری اجرا ایدلمشدر.

بیروت ولایتی داخلنده جبله قضاسی قائمقاملغی زاویه قضاسی قائمقاملغندن مستعفی عزتلو خلیل شهاب بکه تفویض بیورلمش وموی الیهك ذات شوکتسمات حضرت خلافتپناهی‌یه ودولت علیه‌لرینه صادقانه خدمت ایده‌جکنه دائر تحلیفی اجرا قلنمشدر.

نشان — خاصه اردوی همایونی آچیقغنده بولنان سواری فریق سعادتلو شکری پاشا حضرتلرینه تبدیلاً برنجی رتبه‌دن مجیدی

لازستان سنجاغی متصرفی سعادتلو جودت پاشا حضرتلرینه برنجی رتبه‌دن مجیدی

مشهود اولان حسن خدمتلرینه مبنی بشنجی اردوی همایون لوازم دائره‌سی رئیسی میرلوا سعادتلو محمد خلوصی پاشایه تبدیلاً برنجی رتبه‌دن مجیدی والتنجی اردوی همایون لوازم رئیسی میرلوا سعادتلو محمد سعید پاشایه اوچنجی رتبه‌دن عثمانی

حشمتلو روسیه ایمپراطوری حضرتلرینك رکوبلرینه مخصوص استاندرت نام ویورك قوماندانی بحریه میرالایلرندن موسیو فریدریجه ایکنجی رتبه‌دن مجیدی وایکنجی قوماندانی بحریه قائمقاملرندن پرنس دازمسکی‌یه اوچنجی رتبه‌دن عثمانی واوچنجی قوماندانلری بحریه بیکباشیلرندن موسیو برفروونی وموسیوزله‌نیه‌تسکی وموسیو استپانوف موسیوزه‌له‌نودی وسردومنجی یوز باشی موسیوفونبوشقوف ایله سرچرخجی موسیو ودرنیقوفه وطبیب موسیو زؤیفه اوچنجی وقاپتین ولادمیر نیکیتنسکی ایله ضابطاندن ملازم اول موسیو غورنیکن وپرنس وادیولسکی وموسیو قوزناقوفه وسرچرخجی معاونلری موسیو ماقسیموف وموسیو یاقوبسون وموسیو استافیه‌فه دردنجی رتبه‌لردن مجیدی.

حسن خدمتنه مبنی بحرسیاه بوغازی طوپجی الایی سرجراحی بیکباشی رفعتلو علی افندی‌یه تبدیلاً دردنجی رتبه‌دن مجیدی وسرای همایون حطب انباری حزار فابریقه‌سی مأموری قول اغاسی فتوتلو محمد افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

مستشار مشیخت علیا سماحتلو درویش علی رضا افندی حضرتلرینك حرمی عفتلو خانم افندی حضرتلرینه ایکیجی وکریمه‌سی خانم افندی‌یه اوچنجی رتبه‌لردن شفقت نشان همایونی احسان بیورلمشدر.

مدالیه — لوازمات عمومیه دائره‌سی معاینه قومیسیونی رئیسی میرلواسعادتلو عمر نصرت پاشایه التون امتیاز

حسن خدمتلری جهتیله بحرسیاه بوغازنده واقع لیمان کبیر خسته‌خانه‌سی طبیب اولی میرالای عزتلو جورجی ومذکور بوغاز طوپجی الایی قائمقامی عزتلو اسماعیل حقی وزیتون برونی خسته خانه‌سی طبیبه اولی قائمقام سالم بکلره کموش امتیاز مدالیه‌سی احسان بیورلمشدر.

چهارشنبه — ٢٩ تموز ١٣١٤

وظائف مأموریتلرینی حسن ایفا ایلمکده اولملرندن ناشی خزینهٔ جلیلهٔ اوقاف همایون مصارفات اداره‌سی قیود حسابیه ممیزی عزتلو محمد ودرسعادت قسمی ممیز ثانیسی عادل افندیلره ترفیعاً ثانیه صنف متمایزی وطشره قسمی ممیز اولی عزتلو فائق افندی‌یه ثانیه صنف ثانیسی وغلطه امتعهٔ اجنبیه کمرکی سراستماطوری رفعتلو خورشید افندی ایله اورمان ومعادن وزراعت نظارتی مکتوبی قلمی خلفاسندن سلمان ادیب بك واوراق قلمی معادن مقیدی سلیمان افندی‌یه ثالثه رتبه‌لری توجیه بیورلمشدر.

طرابلس غرب ولایتی داخلنده اورفله قضاسی قائمقاملغی سابق محمدالاسیدی افندی‌یه

سلانیك ولایتی داخلنده وودینه قضاسی قائمقاملغی مکتب ملکیهٔ شاهانه مأذونلرندن ولایت معیتنه مأمور قدری افندی‌یه تفویض بیورلمش وموی الیهمادن بوراده بولنان محمدالاسیدی افندینك ذات شوکتسمات حضرت خلافتپناهی‌یه ودولت علیه‌لرینه صادقانه خدمت ایده‌جکنه دائر تحلیفی بالاجرا دیکرینك اجرای تحلیفی محلنه انبا قلنمشدر.

بحریه — زرهلی مسعودیه فرقتین همایوننده بیکباشی عزتلو رضا بکه قائمقاملق

مکتب فنون بحریهٔ شاهانه سیرسفائن معلمی ارکان حربیه بحریه قول اغالرندن رفعتلو علی ناجی بکه بیکباشیلق رتبه‌سی توجیه بیورلمشدر.

یاوران حضرت شهریاریدن قول اغاسی فتوتلو راسخ افندی قپودانلك بردرجه ترفیعی خصوصنه ارادهٔ سنیهٔ جناب خلافتپناهی شرفصادر اولمشدر.

نشان — وظائف مأموریتلرینی حسن ایفا ایلمکده اولملرندن ناشی خزینهٔ جلیلهٔ اوقاف همایون تعمیرات ممیزی غالب افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن عثمانی وکمرك معاینه کاتبلرندن عارف بکه رتبهٔ مذکوره‌دن وجك ماصه‌سی مقید معاونی محمد جلال الدین افندی‌یه بشنجی رتبه‌دن مجیدی

حسن خدمتلرینه مبنی مکه واپورنده قائمقام عزتلو طوپخانه‌لی حافظ ابراهیم بکه دردنجی وحدیده واپوری سواریسی صاغ قول اغاسی جبالیلی فتوتلو علی حلمی وسکودلی واپوری سواریسی صاغ قول اغاسی قاسم پاشالی فتوتلو حمدی قپودانلرله واپور مذکور طبیبی صاغ قول اغاسی قاسم پاشالی علی حیدر وعلی صائب پاشا واپوری طبیبی صاغ قول اغاسی لوفچه‌لی محمد ادریس افندیلره بشنجی وطوله باغچه واپورنده صول قول اغاسی قاسم پاشالی غالب وصول قول اغاسی سورمنه‌لی محمد قپودانلره دردنجی وازمیر واپوری سواریسی قائمقام اسکدارلی عزتلو حقی بك ایله واپور مذکورده صول قول اغاسی خاصکویلی سلیمان وطلیعه واپوری سواریسی بیکباشی رفعتلو قدری وواپور مذکورده صول قول اغاسی جبالیلی حسنی قپودانلر ایله مذکور واپور چرخجیسی صاغ قول اغاسی بسیم افندی‌یه دردنجی وصول قول اغاسی طبیب رحمی افندی‌یه بشنجی وپارس واپوری سواریسی صول قول اغاسی غلطه‌لی حقی قپودان ایله حساب مأموری ملازم اول قاسم پاشالی عزیز افندی‌یه بشنجی ونعمت خدا واپوری سواریسی بیکباشی رفعتلو حسنی قپودانه دردنجی وطرسوس واپوری سواریٔ ثانیسی صول قول اغاسی غلطه‌لی عثمان قپودانه بشنجی وواپور مذکورده صاغ قول اغاسی چرخجی محمد غالب افندی‌یه بشنجی وطائف واپوری سواریسی صاغ قول اغاسی جبالیلی محمد طاهر قپودانه دردنجی وطبیب صول قول اغاسی قولاقسزلی حسنی افندی‌یه بشنجی وسلانیك واپوری سواریسی صول اغاسی زیرکلی احمد عصمت قپودانه بشنجی واطنه واپوری سواریسی بیکباشی رفعتلو زنجیرلی قپولی حافظ حسن قپودانه دردنجی واطنه واپورنده صاغ قول اغاسی ایوبلی خیری قپودانه تبدیلاً دردنجی وسعادت واپوری سواریسی صاغ قول اغاسی ایوبلی حافظ سلیمان قپودانه دردنجی رتبه‌لردن مجیدی وبابل واپوری سواریسی قائمقام عزتلو رفقی بکه دردنجی رتبه‌دن عثمانی ومذکور واپورده صول قول اغاسی سورمنه‌لی محمد اغایه بشنجی وواپور مذکور چرخجیسی صاغ قول اغاسی قاسم پاشالی احمد افندی‌یه بشنجی و اثر جدید واپوری سواریٔ ثانیسی صول قول اغاسی آمصره‌لی حسن قپودانه بشنجی وکرید واپوری سواریسی صول قول اغاسی بشکطاشلی محمد رفعت قپوادنه بشنجی وسواریٔ ثانیسی صول قول اغاسی بولیلی علی رضا افندی‌یه بشنجی وشرفرسان واپوری سواریسی صاغ قول اغاسی تکفور طاغلی محمد صادق قپودانه دردنجی وسواریٔ ثانیسی یوز باشی خاصکویلی محمد افندی‌یه بشنجی ومذکور واپورده صول اغاسی چرخجی بشکطاشلی مصطفی افندی‌یه تبدیلاً دردنجی وفنار باغچه واپوری ایکنجی چرخجیسی اسماعیل حقی افندی‌یه بشنجی رتبه‌لردن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

تبلیغات رسمیه

جمعه کونی سلاملق رسم عالیسندن صکره شایان بیوریلان مساعدهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی اوزرینه روسیه سفیر کبیری اصالتلو موسیو زه‌نوویف حضرتلری وحشمتلو روسیه ایمپراطوری حضرتلرینك رکوبنه مخصوص اولوب بوکره درسعادته کلمش اولان استاندارد نام راپورك قوماندان وضابطانی صورت خصوصیه‌ده حضور شوکتموفور حضرت تاجداریده شرف مثوله نائل اولمشلردر.

*
* *

رومجه تاخیدیروموس غزته‌سی نسخ اخیره‌سندن برنده هکبه‌لی اطه‌ده ساکن اولوب لیلاً تیارونه کیدرك بردها عودت ایتمامسندن طولایی حقنده اجرای تحقیقات اولنمقده اولان‌اون یاشنده وررومانو اسمنده برچوجغك کویا ژاندارمه‌لر طرفندن دکزه آتلدیغنه دائر درج ایلدیکی فقره‌نك قطعیاً اصل و اساسی اولمدیغی ضبطیه نظارت علیه‌سنده بیلدیرلمش اولمغله تکذیب کیفیته ابتدار وبویله بلاتحقیق حوادث کاذبه نشر واعلان ایتمسندن ناشی صاحب امتیازی توبیخ اولنور.

جملهٔ سیاسیه

اقصای شرق — روسیه وانکلتره اختلافی — روسیه‌نك اصراری — انکلتره‌نك تماشاتی — انکلتره پارلمنتوسنك تعطیلندن اول — پارلمنتوده مذاکرات ومناقشات — چین شمندوفرلری — اسپانیا وآمریقا آره‌سنده عقد صلح — شرائط صلحیه — آمریقاده شنلکلر

بو هفته ایچنده ینه انظار دقت اقصای شرق جهتنه منعطف اولمشدر. اسپانیا وآمریقا محاربه‌سنك ظهوری زماننده غزته‌لر ایچون ما به الاشتغال اولان اقصای شرق احوالی بر آرالق سکونتده کورلمش ایدی. فقط اورته‌دن اسپانیا وآمریقا محاربه‌سی قالقه‌رق حکومتین بیننده پروتوقول امضا ایدلدکدن صکره سیاسیون ایله غزته‌جیلر بیان مطالعات واملای ستون ایچون زمین آرامشلر، همان اقصای شرق وقوعاتی بولمشلردر. بوهفته ایچنده چین اوزرنده توسیع نفوذ وچین قطعه‌سنده تأمین منفعت ارزوسندن منبعث اولمق اوزره روسیه وانکلتره حکومتلری آره‌سنده‌کی اختلافك تسویه‌سی حقنده حکومتین بیننده جریان ایدن مخابرات طوغریسی انظار دقتی جلب ایتمیه‌جك برحالده دکل ایدی.

اقصای شرقده اول آخر بوکبی اختلافاتك ظهورینه انتظار ایتمك طبیعیدر. المانیا حکومتی طرفندن (کیائوچه‌ئو) لیماننك اشغال ایدلمسیله اقصای شرق امورنده یکی بر دوره آچلمش اولدیغی معلومدر. بو وقعه‌دن اعتباراً اوروپا حکومتلرنجه چین حوالیسنده استحصال اولنه‌جق یاخود تأمین ایدیله‌جك منافع عظیمه بولندیغی اکلاشلمشدر. فقط بومنافعك ترویج وتأمینی بررقابت تولید ایتمسی‌ده طبیعی ایدی. رقابت دولیه موجب اختلاف اولوب اختلافك کسب شدت ایتمسیله برمحاربه ظهوره کله‌بیله‌جکی وهلهٔ اولاده وارد خاطر اولور. روسیه حکومتنك سیبریا شمندوفرلرینی برکون اول اکماله ساعی اولمقله برابر اقصای شرقده قوهٔ بریه وبحریه‌سنه استناد ایده‌رك برموقع ممتاز احراز ایتمکه غیرتی نظر تأمله آلنیرسه سائر دولتلرنده هرحالده حوالیٔ مذکوره‌ده نفوذ ادعاسنده بولنمق، منفعت استحصال ایتمك ایچون قوتلی دونمایه احتیاجلرینی تقدیر ایده‌رك بوجهتله چالشملری حساب ایدیلیرسه

بوراللرده محاربه‌یه بلا پروا میدان ویرمك استیان بر حکومت بولنه‌میه‌جغنه حکم ویریله‌بیلیر. دور، پولتیقه ایله تأمین موفقیت دوریدر. بالخاصه اقصای شرقده حکومتلرك حاضرلقلری ناتمام اولمسی بونی ایجاب ایتمکده‌در. بو حالده صباحلین الك ایرکن قالقانك خروس اولمسی قبیلندن اوله‌رق اقصای شرقده‌ك اول بر حرکت وتشبثده بولنانك کار ایتمسی مأمولدر. اشته حوالیٔ مذکوره‌ده حکومتلرك پولتیقه‌سی بو صورتی آندیرمقده‌در. مع مافیه رقیبنك تماشاتکارانه حرکتنی تقدیر ایدن حکومتلر بعضاً اصرار شدت کوسترمکدن‌ده خالی قالمیورلر. بوده تأمین موفقیت ایدیور ...

اقصای شرقده المانیانك بیوك منفعتلر تأمیننه، یاخود کندیسی ایچون حصه‌لر افرازینه ساعی اولمسیله برابر چین حکومتیله آچدیغی وغالب کلدیکی محاربه‌دن دیله‌دیکی قدر مستفید اوله‌میان ژاپونیاده هیچ بر زمان چین اوزرنده ادعای حقوقدن وبوراده تأمین استفاده‌دن واز کچمه‌مك اوزره حرکت ایتمکده‌در. فرانسه دخی چینك جنوب جهتنه همجوار اولان مستملکه‌سنی توسیعله برابر بوراده امکان درجه‌سنده بر استفاده‌یه انتظار ایدیور. فقط اقصای شرقده — کرهٔ ارضك دیکر جهتلرنده اولدیغی کبی — ایکی بیوك رقیب انکلتره ایله روسیه‌در. چینك شمالنده مستملکات وسیعه‌یه صاحب اولان روسیه معناً خطهٔ چینك قسم شمالیسنی نفوذی آلتنده کوروب بوراده حقوق منصوره‌سندن واز کچمك ایستمز. حالبوکه اوته‌دن بری چینك منافع تجاریه‌سنی کندیسنه حصر ایتمش وبوراده سربستانه وبلا رقابت بیوك استفاده‌لر تأمین ایلمش اولان انکلتره ایسه بو نفع واستفاده‌نك ضیاعنه قائل اولمیور. هر طرفدن رقابته هدف اولدیغی بر صره‌ده بو استفاده‌یه خلل کلمه‌مك قابل دکلدر. فقط چینده انکلتره نفوذینی قوی بر اساسه استناد ایدوب آتیاً استفادهٔ تجاریه‌نك کوندن کونه تنزلنه میدان ویرمه‌مکده انکلتره رجالنك وظائف اصلیه‌سندندر. بونك ایچون انکلتره چینك جنوب جهتنی کندی نفوذی آلتنده کوروب باخصوص یانغ‌چه حوضه‌سنی قطعیاً عهدهٔ تجارتنده استقرار ایتدیرمك ...سنه امکان درجه‌سنده صرف غیرت ... چینك شمال طرفنده روسیه‌نك

اولان

وجنوب جهتنده انکلتره‌نك نفوذی حکم‌سورنجه خطهٔ چین بویله ایکی منطقه‌یه معناً انقسام ایدنجه‌یه‌قدر بو ایکی حکومت معظمه‌دن بری دیکرینی کندی منطقه‌سنه کچیرمه‌مك ایچون ...سعی ایده‌جکی آشکاردر.

چینك بر بلچیقا هیئت مالیه‌سنه ویردیکی نیو چوانغ شمندوفر خطی انکلتره‌نك تأمین نفوذ ایتمك استدیکی جهته قول صالدیغی، حالبوکه بو خط بلچیقالی دکل بلکه فرانسه وبلچیقالی بر هیئته ویریلوب بو هیئتك‌ده روسیه بانقه‌سنه استناد ایتمسی وروسیه نفوذینك توسعنه میدان ویردیکی جهتله انکلیزلر بوندن نهایت درجه‌ده منفعل اولمشلردر. شمندوفر مسئله‌سنده روسیه‌نك پکین مصلحتکذاری موسیو (پاولوف) ایله انکلتره سفیری (ماق‌ونالد) هر ایکیسی‌ده چین حکومتنی تضییقده قصور ایتمه‌مشلرسه‌ده موسیو (پاولوف) عناد و اصرارندن ذره‌قدر نکول ایتمیه‌رك تأمین موفقیت ایتمش وانکلتره حکومتی تعدیل مسلکله تماشاته مجبور اولمشدر. یوقاریده تفصیل ایتدیکمز کبی بو صورت تسویه‌دن بشقه چاره یوق ایدی. لورد سالسبوری‌نك اقصای شرق مسئله‌سنده شدتلی بر پولتیقه اتخاذ ایتمه‌مسی وروسیه نفوذینك توسعنه وبناءً علیه انکلتره نفوذ ومنفعتنك ضیاع وتنزلنه بادی اوله‌جق صورتده حرکت ایلمسی انکلتره سیاسیونندن بر طاقمنك ولوندره اوراق حوادثندن همان عمومنك عدم خشنودیسنی جلب ایتمه‌مش، شدتلی مناقشات میدان‌ویرمشدر. (چارل دیلکه) کبی (هارقور) کبی ذواتك عوام قماره‌سنده شدتلی مؤاخذاته قیام ایتملری اوزرینه مالیه ناظری اولوب سالسبوری قابینه‌سنك ممتاز اعضاسندن بولنان موسیو (بالفور) بونلره جواب ویرمش «بو قدر تلاشه سبب نه‌در؟ انکلتره شمدی‌یه‌قدر یالکز باشنه چیندن استفاده ایتمش وبویله رقابتسز بر کاره آلشمش ایسه‌ده بو حال الی نهایه دوام ایده‌مز، باخصوص چینك شمالنده بر موقع ممتاز صاحبی اولان روسیه وار ایکن دوامی غیر قابلدر انکلتره البت اسکی حاله نسبتله براز فداکارلغه مجبور اوله‌جق، مع مافیه امکان درجه‌سنده ینه منفعتنی محافظه‌یه چالشه‌جقدر» یولنده معقول بر سوز سویلمشدر.

(بالفور) ك بیاناتی انکلتره‌نك تماشاتکارانه بر مسلك اتخاذ ایتدیکنه دلیلدر. روسیه وانکلتره حکومتلری آراسنده هر ایکیسینك حرکت مصرانه‌سیله ظهور ایدن اختلافك بو سفرده مسالمتله تسویه‌سی ممکن اولمشدر. انکلتره‌نك قونپاغ سفیری سرعت ممکنه ایله پترسبورغه یتشمشدر. بو اختلافی برطرف ایتمك ایچون پترسبورغ ولوندره قابینه‌لری کیجه‌لی کوندزلی مخابره ایتمشدر.

انکلتره پارلمنتوسی قرالیچه حضرتلرینك نطقیله تعطیل مذاکرات ایتمه‌دن اول بو اختلافك انکلتره طرفندن ملایمت التزام ایدلمکله برطرف ایدلدیکنی کورمشدر.

***

اسپانیا وآمریقا آره‌سنده — فاصله‌لی، غریب بر طرزده — بر قاچ آیدنبری دوام ایدن حربه نهایت ویرلدی. اسپانیا حکومتی عاجز وزبون قالدیغنی کورن آمریقانك بتون تکلیفاتنی واضح بر صورتده قبول ایتمش و حکومتین بیننده تنظیم اولنان پروتوقول واشینغتونده امضا ایدلمش ومتارکه وقوع بولمشدر. کوباده سربستیٔ اداره تقرر ایده‌جك (پورتوریقو) یی اسپانیا آمریقایه ویره‌جك وآمریقا صولرندن بوسبتون چکیله‌جکدر. آمریقا مستملکاتندن یادکار اوله‌رق یالکز هاواناده دفن ایدلمش اولان آمریقا کاشفی (قریستوف قولومب) ك کمیکلرینی اسپانیایه نقل ایده‌جکدر! (فیلیپین) مسئله‌سی بالاخره حل اولنه‌جق. معاهدهٔ صلحیه‌نك پاریسده تنظیم وعقد اولنمسی محتملدر. اسپانیا کندیسی ایچون موجب حزن ومانم اولان بو حربك خرابیسنی و نتایج مؤسفه‌سنی تعمیر ودفع ایتمك ایچون دوشونیور. آمریقالیلر ایسه شانلی بر صلح عقد ایتدکلری ایچون شنلکلر اجرا ایدیورلر.

عثمانه غالب

امریقا و اسپانیا محاربه‌سی

متارکه اعلانی

ختام حرب

اغستوس افرنجینك اون‌ایکیسنه مصادف اولان اولکی جمعه کونی بعد الظهر ساعت درتده اسپانیا حکومتی نامنه فرانسه‌نك واشینغتون سفیری موسیو (ژول قانبون)

طرفندن ایکی محارب دولت آره‌سنده شرائط صلحیه‌یی محتوی اوله‌رق تنظیم ایدلمش اولان پروتوقوله واشینغتونده آمریقانك دائرهٔ رسمیهٔ حکومتنده وضع امضا ایدلمش، اسپانیا وآمریقا آره‌سنده‌کی محاربه اشته او دقیقه‌ده ختام بولمشدر.

اسپانیادن فرانسه‌سفیری موسیو (قانبون) مأذونیت اعطاسنه انتظار ایدلمکده ایدی. مأذونیتك سرعتله اعطاسنه اسپانیا قابینه‌سی قرار ویره‌رك قرار تلغرافله بیلدیرلمش وسوء تفهیم ایدلمش وتفهمه نهایت ویرلمش. حال وموقعك ایجاباتنه چار وناچار تابع اولمقدن اسپانیا حکومتی کندینی قورتاره‌مامش، تکمیل شرائطی قبوله مجبور اولمشدر.

آمریقا حربیه ناظری موسیو (آلژر) پروتوقولك امضا ایدلمسنی متعاقب تلغرافله بتون آمریقا قوماندانلرینه اخبار کیفیت ایدوب همان ترك مخاصمات ایتملری حقنده امر ویرمشدر. آرتق حکومتین آره‌سنده حال حرب ختام بولمش، مذاکرات صلحیه‌دوری باشلامشدر. یقینده معاهدهٔ قطعیهٔ صلحیه‌یه وضع امضا ایدیله‌رك مناسبات سیاسیه‌نك تأسیس ایدلمسی مأمولدر.

— شرائط صلحیه مذاکرات قطعیه‌سنك پاریسده جریانی تحت قراره آلنمشدر.

— اسپانیا وامریقا حکوماتی انعقاد صلح ایچون ایفای توسط ایتدیکندن طولایی فرانسه حکومتنه بیان تشکرات ایتمشلردر.

— نائبهٔ حکومت حضرتلرینك امضاسنی حاوی بر امرنامه‌ده اسپانیا دیون خارجیه‌سنك تحویلی اخبار اولنیور.

— تموزك اوتوز برنجی کونی اسپانیوللر ایکی دفعه مانیلا قربنده کائن امریقا اردوکاهنه شدتله هجوم ایتمشلر وضایعات عظیمه ایله رجعته مجبور اولمشدر. عصات محاربه‌یه اشتراك ایتمدیلر. ژورنال غزته‌سنك افاده‌سنه نظراً اسپانیوللردن (٢٠٠) کشی تلف و (١٣٠٠) کشی مجروح اولمشدر. امریقالیلردن ایسه ٩ کشی تلف و ٤٤ کشی مجروح اولمشدر.

— خارجیه نظارتنده امضا ایدیلن صلح پروتوقولنده باشلیجه مواد آتیه مندرجدر: اسپانیا حکومتی کوبا جزیره‌سی اوزرنده‌کی حق حاکمیتدن فراغت ایدیور. امریقا حکومتنه پورتوریقو جزیره‌سیله سائر آنتیل اطه‌لرینی وکذلك لادرونه اطه‌لرندن برینی امریقانك انتخابنه تبعاً ترك ایلیور. امریقالیلر صلحك قطعیاً انعقادینه وفیلیپین مسئله‌سنك تماماً تسویه‌سنه دکین مانیلا لیمان وشهر وکورفزینی تحت اشغالده بولندیره‌جقلردر. کوبا، پورتوریقو وسائر انتیل اطه‌لری همان اسپانیا عساکری طرفندن تخلیه اولنه‌جقدر. صلح قومیسیونی پاریسده ونهایت تشرین اولك برنده عقد اجتماع ایده‌جکدر. تخلیه شرائطنی تحت قراره آله‌جق قومیسیونلر پروتوقولك امضا ایدلدیکی کوندن اعتباراً ٣٠ کون مهلتله هاوانه وسان ژوآنده طوپلانه‌جقلردر. تعطیل مخاصمات ایچون بتون قوماندانلره لازم کلن اوامر اعطا ایدلمشدر.

داخلیه

— احتیاج اهالی‌یی تسویه‌یه مدار اولمق واوفاقلق بوزندن دوچار اولنه‌کلن مشکلاتی برطرف ایتمك اوزره بیکده یوز قسمی کموش وطقوز یوز قسمی باقر اوله‌رق بش واون پاره‌لق اوفاقلق ضربنك مقرر بولندیغی وضربخانهٔ عامره‌جه عملیات ضربیه‌یه تشبث ایدلدیکی وبو اوفاقلغك اللی بیك لیرالق راده‌سنده اوله‌جغی استخبار قلنمشدر.

— ارزاق عسکریه متعهدلرندن یوسف پاشا قومپانیه‌سنك تسالیا اردوی همایونه اعطا ایلدکلری ارزاق اثماندن متباقی مطلوبلری بولنان مبالغك تضمینات حربیه‌دن تسویه‌سی خصوصنه ارادهٔ سنیهٔ جناب پادشاهینك شرفتعلق بیورلدیغی استخبار اولنمشدر.

— خزینهٔ جلیلهٔ مالیه ملحقات اداره‌سنجه وقوع بولدیغی اخبار اولنان اختلاسات حقنده قومیسیون مخصوصنجه اجرا ایدیلن تدقیقات وتحقیقات اکمال ایدلمشدر.

— (فرانقفورتر چایتونغ) غزته‌سنده اوقونمشدر:

قونت (قاپنیست) طرفندن نافعه نظارتنه تقدیم اولنان برنجی استدعاده بغداد خطنك انشاسی ایچون صرف اولنه‌جق مبالغ اوزرینه تأدیه اولنه‌جق یوزده آلتی راده‌سنده بر فائضك تحت تأمینه آلنمسی طلب اولنمشیدی. مومی الیه کچنلرده نافعه نظارتنه تقدیم ایتدیکی ایکنجی بر استدعاده کندیسنك بالاده‌کی مطلبدن صرف نظر ایتدکدن بشقه یك بیوك بر تأمینات آقچه‌سنی ویرمکه دخی مهیا اولدیغنی بیان ایلمشدر. حکومت سنیه اشبو تأمینات آقچه‌سنی غیر معین بر مدت ایچون مصادره ایده‌بیله‌جکدر.

— مستشرقینك سرفرازی اولان مجارلی پروفسور موسیو (وامبری) دولت علیهٔ عثمانیه وعثمانلیلر حقنده اوروپا افکار عمومیه‌سنك بر قسمنك یاکلش افکار وظنیات باطله‌سنی تصحیح ایله لورد (دوق دارقائل) ك اخیراً نشر ایتدیکی بر رساله‌یه جواب ویرمك اوزره المان لساننده بر رساله تنظیم ایله طبع ونشر ایلمشدر.

— قونیه والیٔ عالیسی عطوفتلو بك افندی حضرتلرینك ولایت مشارالیها مقامنی تشریف بیوردقلری کوندن برو خیلی آثار نافعه وجوده کتورمش اولدقلرینی ومرکز وملحقات ولایتده لازم کلن تجارت وزراعت وصنایع اوطه‌لرینی تأسیس ایده‌رك نتایجی ثروت وسامان محلی‌یی وخزینهٔ جلیله‌نك منافعنی مستوجب اوله‌جق تشبثات مهمه وجدیه‌ده بولندقلرینی ووالیٔ مشارالیه حضرتلرینك تفصیل اجراآتنی متضمن قونیه مرکز تجارت وزراعت وصنایع اوطه‌سندن سعادت تجارت اوطه‌سنه بر تحریرات کوندرلدیکی مع‌المسار استخبار اولنمشدر.

— اطنه ولایتی داخلنده چقور اووده یتیشن جنس فرسك قونجه، متانجه، تناسب انداجه مثلی نادر اولوب بونلردن بری دیکر جنسدن ایکی اوچ حیوانك کوره‌جکی ایشی بلا فتور کورمکده وکونلرجه یول یورودکلری حموله طاشیدقلری حالده اصلا یورغونلق، ضعیفلك اثری کوسترمه‌مکده‌درلر. انجق شایان تأسفدرکه حیوانلرك جنسی آزالمش وکسب ندرت ایتمش، اون بیك حیوانده بر اوله‌رق آنجق چقور اووه جنسنه تصادف ایدلمکده بولنمشدر.

بو نقطه ولایتجه نظر دقته آلنوب بوبابده دریش اولنان تدابیر مفیده باتحریرات داخلیه نظارت جلیله‌سنه عرض وانها اولنمشدر.

— موصل ولایت جلیله‌سی والیٔ لاحقی مشیران عظامدن دولتلو عارف پاشا حضرتلری اسکندرون وحلب ودیار بکر طریقلریله محل مأموریتلرینه عزیمت بیورمق اوزره اخیراً حلبه واصل اولمشدر.

— فرانسه سفیری موسیو قانبون حضرتلریله انکلتره سفارتی مصلحتکذاری موسیو دوبونسن کچن جمعه کونی کیلیوسده کائن تخلیصیه موقعنی زیارت ایتمشلردر .

— پاپا حضرتلرینک احوال صحیه‌سی شو صوك هفته ظرفنده پك فنالشمشدر . مشارالیه صوك درجه ضعیف اولدیغی ایچون آرتق هیچ برایش ایله اشتغال ایده‌مامکده‌در. روسیه ، اوستریا و المانیا ایمپراطورلری رومایه تلغرافنامه‌لر کشیده ایده‌رك مشارالیهك احوال صحیه‌سی حقنده معلومات طلب ایتمشلردر .

— اوچیوز اون اوچ سنه‌سی تشرین ثانیسنك اون اوچنجی چهارشنبه کونی دیوان یولنده عایشه فردوس خانمی روولور قورشونیله وقعا ایله عمداً جرح و قتل ایتمسندن طولایی اتهام ایدلمش اولان فنجانجی هاشمك جنایت محکمهٔ علیه‌سنده محاکمهٔ علنیه‌سی اجرا قلنه‌رق بعد التشهیر اونبش سنه کورکه قونلمسنه حکم اولنمشدر .

— جبل طارقدن آلنان بر تلغرافنامه‌ده فاس امیری مولا عبدالعزیز حضرتلرینك وفات ایتدیکی شیوع بولمش اولدیغنه دائر پاریسدن آژانس ناسیونال‌ه بر تلغرافنامه کشیده اولنمشدر .

مشارالیه امیر حضرتلری ١٢٥٩ سنه‌سنده تولد ایتمشلر و ١٣١٢ سنه‌سنده پدرلری موسی حسن حضرتلرینه خلف اولمشلردر .

— اولاد شهدا ومعلولین غزاة عساکر شاهانه سرکیسنك شمدی‌یه قدر صاتیلانلردن ماعدا اشیای موجوده‌سی بعض ذوات حمیتسمات طرفلرندن بوکره طوبدن مبایعه ایدلدیکی جهتله دور وتسلیم معاملاتنه بدأ اولندیغی وبالطبع بوندن صوکره سرکی زواره کشاده بولندیریله‌میه‌جکی مستخبرات موثوقه‌دندر .

— ادارهٔ مخصوصه‌نك ترقی وانتظامی ایچون ویریله‌جك اولان یوز بیك لیرایه محسوباً بوکره قرق سکز بیك لیرا ادارهٔ مذکوره‌یه اعطا اولندیغی ایشیدلمشدر .

— شورای دولت محاکمات دائره‌سی رئیسی سماحتلو صاحب بك افندی حضرتلرینك اجرای تقاعدلکی استدعاسنده بولندقلری ایشیدلمشدر .

— یونانستان قابینه‌سی دولت علیه ایله حکومت مذکوره آره‌سنده عقد اولنان پوسته مقاوله نامه‌سنی تصدیق و تصویب ایلمشدر . یکی مقاوله نامه احکامی قریباً موقع اجرایه وضع اولنه‌جقدر .

— اقطار نجدیه‌دن قطردن قطیفه طوغری حرکت ایتمش اولان مژده‌رسان قروتنك تصادف ایتدیکی فورطنه‌نك تأثیراتی سببیله غرق اولمقده بولندیغنی مشاهده ایلین اینجو صیادلرینك سوق حمیت وغیرتله قروتك بولندیغی محله شتابان اوله‌رق عساکر بحریهٔ شاهانه‌یی ساحل نجاته ایصاله واسطه اولدقلری ولمصلحة بحرین اطه‌سنده بولنمش اولان معتبران تجاردن واصحاب حمیت وغیرتدن دارین شیخی عزتلو الشیخ محمد بن عبدالوهاب افندینك متصف اولدیغی انسانیت وصداقت کامله ایجابایله قایقجیلره پك چوق عطیه‌لرله اکرام ایتدیکی کبی عساکر شاهانه‌نك بالجمله مصارفنك و ضابطانه قدره وافراده کوکرته اوله‌رق جمله‌سنك اطعامیه ایله برابر واپور نوللرینك ولازم کلن خرجلقلرینك کندی کیسهٔ حمیتندن تسویه‌سی کبی برخدمت فاخره‌ده بولندیغی مستخبردر .

— برقاچ آی مقدم بانق عثمانی جانبندن مالیه نظارت جلیله‌سنه ویریلن (٣٧٠٠٠٠) لیرالق آوانسدن تقریباً (٢٣٠٠٠٠) لیراسی تأدیه ایدلمش ایدی . حکومت سنیه ایله بانقه آره‌سنده اخیراً وقوع بولان بوصورت تسویه موجبنجه بانقه‌نك الده‌جی اولان متباقی (١٤٠٠٠٠) لیرا دخی تأدیه اولنه‌جقدر .

— اوروپانك مصارف عسکریه‌سی یکونی

١٨٦٥-٦٦ سنهٔ مالیه‌سنده	٢ ملیار	٥٧٤ ملیون
١٨٦٩-٧٠ »	٢ »	٦٢٠ »
١٨٧٥-٧٦ »	٣ »	٢٦٤ »
١٨٨٠-٨١ »	٣ »	٨٢٧ »
١٨٨٦-٨٧ »	٤ »	٢٢١ »
١٨٩٧-٩٨ »	٤ »	٥٩٦ »

— ولایات شاهانه‌یه مأمور اولان مالیه مفتشلرینك بعض وظائفی :

(٢) ولایات ولوا وقضالرده بولنان محاسبه ومال قلملری ومال صندوقلریله تحریر وتحصیل مأمورلرینك وذخائر عشریه انبارلرینك ومعارف ورسومات ودفتر خاقانی ونفوس واورمان ومعادن ودیون عمومیه ورژی مأمورلرینك بالجمله دفاتر واوراقنی ومغازه صندقلرینی تفتیش ایتمك مالیه مفتشلرینك صلاحیتی تحتنده‌در .

(٣) بالعموم ایتام صندقلری و یوصندیقلرك معاملاتی مالیه مفتشلری طرفندن معاینه وتفتیش اولنور .

(٥) مالیه مفتشلری تکالیف عمومیه‌نك صورت جبایتنی تفتیش وتحقیق ایتدکلری صره‌ده کرك جبایت وکرك تحصیل امواله مکلفین حقلرنده غدر واعتساف وهر نه‌صورتله اولور ایسه اولسون برسوء استعمال وقوعنه مطلع اولدقلرینی متعاقب احوال مذکوره‌نك همان منعی ضمننده ایضاحات کافیه‌یی شامل برمذکره ایله بولندقلری محلك الك بیوك حکومت مأمورینه بیان حال وقضا ولواده ایسه اومأمورك بردرجه فوقنه‌ده اشعار کیفیت ایله اشبو غدر واعتسافده بولنان ملتزم ایسه مأمورین عدلیه طرفندن تعقیبات قانونیه اجرا اولنمق اوزره بوایشه دائر اولان اوراقی جهت عدلیه‌یه ودیون عمومیه ورژیدن ماعدا تفتیش معاملاتنه مأمور اولدقلری دوائر مأمورلرندن ایسه اصول قانونیه‌سی داخلنده تحقیقات اولیاسنی اجرا واکمال ایله اوراقنی جانب حکومته تسلیم ایده‌جك واشبو غدر واعتساف وسوء استعمالده بولنان مأمورك ایشدن ال چکدیرلمسی اقتضا ایدرایسه کرك تحقیقات صره‌سنده وکرك تحقیقاتك اکمالنده انی دخی اومأمورك فوقنه اخطار ایلیه‌جکلردر .

— چار حضرتلرینك رکوبنه مخصوص (ستاندارد) واپوری لیمانمزه واصل اوله‌رق صالی بازاری اوکنده لنکر انداز اولمشدر .

(ستاندارد) واپوری حقنده دسترس اولدیغمز معلوماتی بروجه زیر نقل ایدییورز :

مذکور واپور اخیراً براهتمام مخصوصله انشا ایدلمشدر . تکنه‌سی کاملاً چلیکدن معمول اولوب طولی (١١٢) مترو وعرضی دخی اون بش مترو واوتوز سانتیمترودر . مذکور واپور اوچ دیرکلی وتکنه‌سی بش بولمه‌یه منقسم اولوب زیاده یالپه یاپمامسی ایچون درونده تجهیزات مخصوصه‌سی واردر . حجمی (٥٢٤٧) طونیلاته‌در .

(ستاندارد) واپورنده چار وچارچه حضراتنه مخصوص کنیش ومزین قماره‌لر مرتباتندن اوله‌رق غراندوق وغراندوشسلر حضراتی ایچونده آیریجه دائره‌لر واردر .

واپور ایکی باجالی اولوب مطبخ بو ایکی باجانك آره یرینه تصادف ایتمشدر .

آیریجه برده صو خزینه‌سی بولنوب بو خزینه (١٥٤) طونیلاته صو استیعاب ایده‌بیلمکده‌در . انبیق ماکنه‌لری آیریجه کونده یتمش طونیلاته صو حاصل ایتمکده‌در .

(ستاندارد) واپوری (١٨٩٦) سنه‌سنده قوپنهاغ ترسانه‌سنده انشا ایدلمش اولوب اوچ انبساطلی نواصول جفته ماکنه‌یی حاملدر . هر ایکی ماکنه‌سی (١١,٣٠٠) قوتنده‌در . ساعتده سفینهٔ مذکوره وسطی اوله‌رق یکرمی ایکی میل مسافه قطع ایتمکده اولوب بویولده انشا ایدلمش اولان سفائنك الك کوزللرندندر . مصارف انشائیه‌سی لااقل طقوز میلیون فرانق راده‌سنده‌در .

— قره طاغده بلغارستان پرنسنك شرفنه ویریلان مدبدب ضیافتده قره طاغ پرنسی مسافرینك صحتنه باده نوش اوله‌رق صمیمی برصورتده سلاملامشدر . ایرتسی کونی پرنس فردیناند عسکر طرفندن اجرا ایدیلن بررسم کچیدده حاضر بولنمش وبعده پرنس نیقولا نزدنده صباح طعامنی تناول ایتمشدر . اثنای طعامده قره طاغ پرنسی پرنس فردیناند حضرتلرینك وپرنس فردیناند ایسه مقابلةً قره طاغ پرنسی حضرتلرینك صحتنه باده نوش اولمشدر .

کیدنلر وکلنلر

— سلطنت سنیه‌نك پاریس باش شهبندری سعادتلو ولی بك افندی حضرتلری کچن پنجشنبه کونی درسعادته کلمشدر .

— دولتلو غازی احمد مختار پاشا حضرتلرینك مخدوم عالیلری ارکان حربیه میرالایی عزتلو محمود بك افندی ویانه‌دن درسعادته کلمشدر .

— شرق تیمور یوللری قومپانیه‌سنك مدیر عمومیسی موسیو (غره‌سولچ) درسعادته کلمشدر .

وفیات : مشیران عظامدن ایکنجی اردو قوماندان سابقی محمود حمدی پاشا ارتحال داربقا ایلمشدر .

استانبول پوسته‌سی

کلنجه‌لری درت بش درلویه آییرلر و بونلری موسیقی ، آته بینمك ، کوره‌کله ، یلکنله کزمك ، اوجیلق ، دیه صایارلر ایدی . صوك زمانلرده برده وه‌لوسیپدجیلك علاوه اولندی ؛ حالبوکه پاریس غزته‌لرینك ویردیکی

حوادثه باقارسه‌ق اوراده اك صوك علاوه اولمق اوزره کندی کندینه متحرك عربه اکلنجه‌سنی‌ده داخل حساب ایتمك لازمکلیور. واقعا برسنه‌در اومرکز مدنیتك اکلنجه یرلرنده آتسز ، بخارله ، یاخود الکتریقله یورر عربه‌لر کیتدکجه چوغالیورمش. بونلرك تفرعات اختراعیه‌سنی مصاحبات فنیه‌مزده اکلاتدق. تفرعات ذوقیه‌سنه کلنجه اوندن شمدیلك دم وورمه‌یز ؛ واقعا کندی کیدن عربه‌لر هرشیدن زیاده فوق العاده دوزکون جاده‌لره ، مکمل قالدیرملره محتاج ایمش ؛ او حالده حیوان تربیه‌سی یرینه ماکنه مانیوه‌له‌سنه تابع عربه‌لرله بزم سیر یرلرنده کزمه‌مز برآز اوزاقجه دیمکدر .

∴ آغستوسك برنجی اوزاق کوروب ایله چکن آو مراقلیلری جمعه ایرتسی کونی اوزون بر نفس آلدیلر . او کوندن اعتباراً قیرلرده تفنك آتمق مأذونیت قانونیه‌سی ویرلمش ، آو تذکره‌لری داغیدلمش ایدی. مقری کوینك ، آیاستفانوسك دیون عمومیه اداره‌لرنده بیوك بر فعالیت کوریلیور ایدی. خیالخانهٔ صیادانه‌لرنده کم بیلیر نصل موفقیتلره وجود ویرن بیکلرجه آوجیلر اوراله کیریورلر ، آز صوکره اللرنده یشیل رنکلی بروروق پاره‌ایله چیقیورلر، درحال اولرینه کلوب کیم بیلیر قاچ کون اول حاضرلدقلری فشنکلری ، تفنکی ، آو چانطه‌سنی بردها اوقشایورلر ایدی . اوچانطه‌یه عجبا نه‌لر دوشه‌جك ؟ اشته آوجیلرك کوزلری اوکنه قوریلان بو جسیم ومضحك معمای استفهامی حل ایتمك پك زوردر !

∴ وقتی یاقلاشان بیلدیرجین آوجیلرینك حل ایتمك ایچون اوغراشدقلری برمسئله اولدیغی کچن مصاحبه‌مده سویله‌مشیدم . معلوم یا اك زیاده بیلدیرجین آیاستافونوس جوارینه دوشر . اوراده استاسیونك قارشی طرفنی احاطه ایدن واسع اراضی بوسنه ایلك دفعه‌اوله‌رق صاحبی طرفندن برمراقلی آوجی‌یه کرالنمش ، او ذات قوروجیلر تعیین ایتمش ، براملی خود کامانه‌یه‌قاپلمش، اورایه دوشه‌جك بتون بیلدیرجینلری یالکز کندی تفنکندن چیقه‌جق صاچمه‌لره هدف ایتمك حرصنه دوشمش ؛ لکن نه‌مؤثر منظره ! حق دخولی اولمیان یوزلرجه ، بلکه بیکلرجه آوجیلرك پیشکاه حرص وهوسنده بوزنکین ، بوبختیار آوجی دورمیوب بیلدیرجین وورمه‌جق ... نصل ، اونك چانطه‌سی حقنده ایراد ایدیله‌جك سؤالك جوابی مساعد کبی دکلمی ؟ حالبوکه اشته اصل مسئله بوراده... شمدی کرایه ویریلن حق استفاده‌سی برتك آوجی‌یه حصر ایدیلن او واسع اراضیده کوچك یاشندن بری باروت یاقمغه آلشمش اولان آوجیلر اوزنکین مراقلینك اراضی اطرافنه پاره ایله چویردیکی سد ممنوعیتی دیکله‌میه‌جکز ، کیره‌جکز دییورلر... اشته اغستوسك برنجی کونندن بری آوجیلرك لساننده بوندن بشقه‌شی ایشیدلدیکی یوقدر.

∴ ارباب زراعتدن‌ده یالکز یاغمورسز لقدن شکایت دیکلیورز . ساده ارباب زراعتدنمی یا ؟ مشتاقان ذوق وصفاده اویله سویلیور . بتون موسم صیفك — صانکه کچن سنه ایله ضد تشکیل ایتمك اوزره — یاغمورسز کذرانی سیر یرلرینی پك رونقسز براقمش ، یوللرده سوقاقلرده توزلری حددن زیاده آرتدیرمش، هله او کوزلم فنار باغچه‌سی ... اورایه جوار یوللرك توزی بوسنه اسوب کیدن ماتم روزکاریله آیاقلندقجه کوز کوزی کورمیور ... مع مافیه سیر یرلرنده کزرکن انسان بعض زمانلر هیچ اولمزسه توز سایه‌سنده اطرافنی کوره‌مدیکنه ممنون اولیور . بیلمم سز اعتدال دمکزی محافظه ایده‌بیلیرمیسکز... مثلا قارشیکزده کزن بربکك . اوته‌دن کلن برعربه‌ده هیچ طانیمدیغی خانملره بی محابا سوز سویلدیکنی ایشیدیر ، اوندن چاتقین چهره کوردکجه پیلشدیغی سیر ایدرکن بن بردرلو حددن کندیمی قورناره‌مم . قادینلر خلقتلری ، اشغال ایتدکاری موقعلری ایجابنجه‌بزلردن زیاده حرمت ورعایته محتاج ایکن بیلمم نیچون بزم کویانی تربیه کورمش بکلریمز طرفندن عکسی معامله کوررلر ... نفسنه حرمتی ، حیثیتنه رعایتی اولان هیچ برخانم بوقدرکه کزمه یرنده ، یاخود سوقاقده بویله بکلرك تعجیزاتندن ، تجاوزاتندن تنفر ایتمش اولمسون ... عجبا باشنده شاپقه‌سیله کچن اك عادی بر خرستیان قادینه روا کوره‌مدکلری بومتجاوزانه حرکتی نه‌دن دولایی مخدرات اسلامیه‌یه‌قارشی اختیارده تردد ایتمزلر؟بوسؤالك جوابی قادینلره حرمت ورعایت و معاونت لازمدر دیدیکمز زمان شو سوزیمزده یالکز عادات افرنجیه مقلدلکی کوره‌جك قدر سطحی نظر اولانلر ویرسون !